

Miksi opinnäytetyö ei valmistu?

Opinnäytetyön ohjaus opiskelijoiden näkökulmasta

LAB-ammattikorkeakoulu

Sosionomi (AMK), Sosiaali- ja terveysala

2024

Joni Ketola, Janette Raunio & Jenni Vesivalo

Tiivistelmä

Tekijä(t) Ketola, Joni Raunio, Janette Vesivalo, Jenni	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 42 + 5	Valmistumisaika 2024
Työn nimi Miksi opinnäytetyö ei valmistu? Opinnäytetyön ohjaus opiskelijoiden näkökulmasta		
Tutkinto Sosionomi (AMK), Sosiaali- ja terveysala		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio LAB-ammattikorkeakoulu		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä ymmärrystä siitä, miksi opinnäytetyö ei valmistu ajallaan. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miksi opiskelijat eivät saa opinnäytetyötä valmiiksi. Opinnäytetyö tehtiin toimeksiantona LAB-ammattikorkeakoululle.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Opinnäytetyötä varten laadittiin verkkokysely LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoille, joilla opinnäytetyö on viivästynyt. Opinnäytetyön tulokset saatiin kyselyn avulla.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksia analysoitiin sisällönanalyysillä. Opinnäytetyön tuloksista selvisi, että merkittävimpinä haasteina opinnäytetyön viivästymisessä olivat työt opintojen ohella, opintojen suorittaminen etänä, opinnäytetyön aikataulutus, tuen puute opinnäytetyöprosessissa sekä opinnäytetyön ohjaus.</p> <p>Tuloksista ilmeni myös muita opinnäytetyötä viivästyttäviä tekijöitä, kuten opiskelumotiivaatio, mielenterveydelliset haasteet, avun puute sekä ohjeistuksen epäselkeys.</p> <p>Tuloksia voitaisiin hyödyntää opinnäytetyön ohjausmenetelmien ja tukimuotojen kehittämisessä. Tulosten avulla voitaisiin myös kehittää opinnäytetyön ohjeistusta selkeämmäksi. Lisäksi opinnäytetyön tuloksia voitaisiin tarkastella eri koulutusalojen ja opetushenkilöstön näkökulmasta.</p>		
Asiasanat opintojen viivästyminen, opinnäytetyö, ohjaus, haasteet, tuki		

Abstract

Author(s) Ketola, Joni Raunio, Janette Vesivalo, Jenni	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2024
	Number of Pages 42 + 5	
Title of Publication Why is the thesis not completed? Thesis supervision from the students' perspective		
Name of Degree Bachelor of Social Services (UAS), Social Services and Health Care		
Name, title and organization of the client LAB University of Applied Sciences		
Abstract <p>The aim of the thesis was to increase understanding of why theses were not completed on time. The purpose of the thesis was to find out why students did not complete the theses. The thesis was conducted as a commissioned project for LAB University of Applied Sciences.</p> <p>The thesis was carried out as qualitative research. An online survey was prepared for students of LAB University of Applied Sciences whose theses had been delayed. The results of the thesis were obtained through the survey.</p> <p>The results of the thesis were analyzed using content analysis. The results of the thesis revealed that the most significant challenges in thesis delays were working alongside studies, remote study completion, thesis scheduling, lack of support in the thesis process, and thesis supervision.</p> <p>The results also indicated other factors delaying the thesis, such as study motivation, mental health challenges, lack of assistance, and unclear instructions.</p> <p>The results could be utilized in developing thesis supervision methods and support formats. Additionally, the results could contribute to making thesis guidelines clearer. Furthermore, the findings of the thesis could be examined from the perspectives of different academic fields and teaching staff.</p>		
Keywords delay in studies, thesis, guidance, challenges, support		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Opinnäytetyön tausta.....	1
1.2	Tavoite, tarkoitus ja tutkimuskysymys.....	2
1.3	Yhteistyökumppanin kuvaus.....	2
2	Opinnäytetyö ammattikorkeakoulussa.....	3
2.1	Ammattikorkeakoulututkinnot.....	3
2.2	Opinnäytetyö.....	5
2.3	Ohjaus.....	7
3	Opintoihin vaikuttavia tekijöitä.....	10
3.1	Opintojen viivästyminen.....	10
3.2	Opiskelukyky.....	10
3.3	Opiskelijoiden mielenterveys.....	13
3.4	Opintojen rahoitus ja työssäkäynti.....	15
3.5	Opiskelumotivaatio.....	17
4	Opinnäytetyön toteutus.....	19
4.1	Laadullinen tutkimus.....	19
4.2	Tutkimusaineiston hankinta.....	20
4.3	Aineiston analysointi.....	21
5	Tulokset.....	24
6	Yhteenveto ja pohdinta.....	33
6.1	Arviointi ja johtopäätökset.....	33
6.2	Eettisyys ja luotettavuus.....	34
6.3	Jatkokehittämissideat.....	36
	Lähteet.....	37

Liitteet

Liite 1. Saatekirje

Liite 2. Kyselylomake

Liite 3. Tietosuojailmoitus

1 Johdanto

1.1 Opinnäytetyön tausta

Opetushallinnon tilastopalvelusta ilmenee, että vuonna 2023 Suomessa on ollut 147 273 ammattikorkeakouluopiskelijaa (Vipunen 2024a). Tämän lisäksi ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa oli 22 000 opiskelijaa (Tilastokeskus 2024). Tilastopalvelun mukaan ammattikorkeakouluissa vähintään 55 opintopistettä suorittaneita opiskelijoita on 59,0 prosenttia. Tästä loppuilla opiskelijoista on vähemmän opintoja. (Vipunen 2024b.) Tavoitteellinen opintojen suorittamismäärä ammattikorkeakoulussa on 60 opintopistettä lukuvuodessa (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014, 3 §).

Opinnäytetyö on ammattikorkeakouluopiskelijan tutkimuksellinen oppimisprosessi, jonka tarkoituksena on syventää opiskelijan ammatillista osaamista. Se ohjaa opiskelijaa itsenäiseen, suunnitelmalliseen ja vastuulliseen työskentelyyn. Opiskelija on opinnäytetyöprosessin keskeinen toimija, ja ohjaajan tehtävänä on tukea ja kannustaa opiskelijaa varmistamaan samalla opinnäytetyön laadun. (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2020, 6.) Opinnäytteen ohjauksen tavoitteena on tukea opinnäytetyön tekijän työskentelyä ja oppimisprosessia, vaikuttaa työn laatuun ja ohjata sitä tieteellisten kriteerien nojalla (Vehviläinen 2014, 9).

Ahosen (2023, 13–14) mukaan opinnäytetöiden viivästyminen tai kesken jääminen ovat tyypillisiä syitä opintojen valmistumisen lykkäytymiselle. Opinnäytetyön jumi on sellainen tilanne, jossa opiskelija kokee vaikeuksia edetä työssään, mikä aiheuttaa huolta ja vie huomattavan osan ajattelukapasiteetista. Tässä tilanteessa opiskelijan kyky ratkaisujen löytämiseen heikkenee ja opiskelijalla kasvaa välttely opinnäytetyötä kohtaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki keväällä 2021 korkeakouluopiskelijoiden opintojen etenemistä sekä ohjausta ja hyvinvointia kuuden miljoonan erityisavustuksella. Toinen samansuuruinen erityisavustus toteutettiin syksyllä 2021. Avustusten tavoitteena on toteuttaa toimenpiteitä koronapandemian vaikutusten lieventämiseksi ja vahvistaa opiskelijoiden ohjauksen ja hyvinvoinnin tukea. (Valtioneuvosto 2021.) Nämä avustukset ovat mahdollistaneet useiden hankkeiden käynnistämisen, jotka pyrkivät edistämään korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia. Yksi hankkeista on Diakonia-ammattikorkeakoulun hallinnoima Ohjauksella hyvinvointia (OHJY) -hanke. Hankkeen tavoitteena oli edistää opiskelijoiden hyvinvointia korkeakouluissa. OHJY-hanke toimi valtakunnallisesti vuoden 2023 loppuun. OHJY-hankkeen ansiosta on kehitetty monipuolinen valikoima innovatiivisia, helposti käytettäviä ja sovellettavia matalan kynnyksen toimintatapoja, menetelmiä, materiaaleja ja malleja, jotka edistävät opiskelijoiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. (Naamanka ym. 2023, 10.)

1.2 Tavoite, tarkoitus ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä ymmärrystä siitä, miksi opinnäytetyö ei valmistu ajallaan. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, miksi opiskelijat eivät saa opinnäytetyötä valmiiksi. Opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä on: Miksi opiskelijat eivät saa opinnäytetyötä valmiiksi määräajassa?

1.3 Yhteistyökumppanin kuvaus

LAB-ammattikorkeakoulu sai alkunsa pyrkimyksestä uudistaa korkeakoulutusta ja työelämää, tavoitteena tehdä työstä entistä enemmän merkityksellisempää. Uuden LAB-innovaatiokorkeakoulun toiminta alkoi 1.1.2020, kun Saimaan ja Lahden ammattikorkeakoulut yhdistyivät. (LAB-ammattikorkeakoulu 2024a.)

LAB-ammattikorkeakoulussa tarjotaan monipuolisia opiskelumahdollisuuksia eri aloilla, kuten sosiaali- ja terveysalalla, tekniikassa, liiketaloudessa, hotelli-, ravintola- ja matkailualalla sekä muotoilussa, kuvataiteessa ja visuaalisessa viestinnässä. LABin Muotoiluinstituutti jatkaa Imatran taidekoulun ja Lahden Muotoiluinstituutin perinnettä. Lisäksi LAB tarjoaa avoimessa ammattikorkeakoulussa kaikille avoimia korkeakouluopintoja sekä täydennys- ja erikoistumiskoulutuksia niille, joilla korkeakoulututkinto jo suoritettuna. LABilla on kampukset Lappeenrannassa, Lahdessa ja verkkototeutuksena. LAB-ammattikorkeakoulu on kuudenneksi suurin ammattikorkeakoulu Suomessa opiskelijamäärällä mitattuna. (LAB-ammattikorkeakoulu 2024a.)

LAB-ammattikorkeakoulu tarjoaa monipuolista tukea opintojen suunnitteluun ja ohjaukseen aloitusvaiheesta aina valmistumiseen saakka. LAB-ammattikorkeakoulun opinto-ohjaajat tarjoavat tukea erilaisissa tilanteissa, joita ovat muun muassa yliajalla opiskelevat, pidemmät poissaolot, tutkinto-ohjelman vaihtohaut ja urapohdinnat. Ohjaustapaamiset järjestetään pääsääntöisesti verkon kautta Teamsissa tai tarvittaessa Lahden tai Lappeenrannan kampuksella. Opinto-ohjaajat ovat vastuussa ohjauksen kokonaisvaltaisesta toimivuudesta ja osallistuvat ohjauskäytäntöjen kehittämiseen yhdessä tutoropettajien kanssa. (LAB-ammattikorkeakoulu 2024b.)

2 Opinnäytetyö ammattikorkeakoulussa

2.1 Ammattikorkeakoulututkinnot

Ammattikorkeakoulussa voidaan tehdä ammattikorkeakoulututkintoja sekä ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024). Ammattikorkeakoulututkinto on korkeakoulutason tutkinto, joka antaa valmiudet erilaisiin asiantuntija-, suunnittelu- ja kehittämistehtäviin. Valmistumisen jälkeen tutkintonimikkeen perään lisätään lyhenne AMK. Ammattikorkeakoulututkinnot ovat laajuudeltaan 210, 240 tai 270 opintopistettä tutkinnon mukaan, ja opinnot kestävät noin 3,5–4,5 vuotta. Yhden opintopisteen (op) suorittaminen tarkoittaa noin 27 tunnin työmäärää opiskelijalle. (Ammattikorkeakouluun 2024.) Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (ylempi AMK) laajuus vaihtelee yleensä 60 tai 90 opintopisteen välillä ja sen suorittaminen kestää noin 1–1,5 vuotta (Opintopolku 2024).

Ammattikorkeakouluun tutkintoon johtavaan koulutukseen hyväksytään opiskelijaksi henkilöitä, jotka ovat suorittaneet ylioppilastutkinnon, lukion oppimäärän, ammattitutkinnon, ammatillisen perustutkinnon, erikoisammattitutkinnon tai ulkomaisen tutkinnon, joka antaa kyseessä olevassa maassa oikeuden suorittaa korkeakouluopinnot. Lisäksi ammattikorkeakoulu voi hyväksyä opiskelijaksi henkilön, jos hänellä katsotaan olevan riittävä osaaminen korkeakouluopintoihin ammattikorkeakoulun näkemyksen mukaisesti. Ylemmän tutkinnon osalta henkilö voidaan hyväksyä tutkinto-opiskelijaksi, jos hänellä on suoritettuna hyväksytysti alempi tutkinto ja vähintään kahden vuoden työkokemus asianomaiselta alalta. (Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932, 25 §.)

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen edellytyksenä on aiemmin suoritettu ammattikorkeakoulututkinto tai vastaava korkeakoulututkinto. Lisäksi tutkintoa suorittamaan valittavalta edellytetään vähintään kolmen vuoden työkokemusta kyseisen tutkinnon suorittamisen jälkeen. Ammattikorkeakouluissa tehdyistä tutkinnoista, tutkintotavoitteista, opintojen sisällöstä ja muista opintojen perusteista määrätään valtioneuvoston asetuksella. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024.)

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon avulla voi vahvistaa ammatillista osaamista työelämässä hankkimien kokemusten perusteella. Tutkinnon suorittamisen myötä oppii hankkimaan ja käsittelemään oman alan tutkimustietoa ja hyödyntämään sitä käytännön työssä. Tämän lisäksi saa valmiuksia toimia muun muassa työelämän kehittämis- ja asiantuntijatehtävissä. (Opintopolku 2024.)

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot sisältävät seuraavat osa-alueet: perus- ja ammattiopinnot, vapaasti valittavat opinnot, ammattitaitoa edistävä harjoittelu ja opinnäytetyö. Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot sisältävät vapaasti valittavia

opintoja, syventäviä ammattiopintoja ja opinnäytetyön. (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014, 2 §.)

Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee koulutuksen kehittämistä ja asettaa ennakkoinnin perusteella koulutukselle määrällisiä tavoitteita. Korkeakoulut valitsevat opiskelijat ja määrittelevät opiskelijavalinnan perusteet. Hakijat voidaan eri koulutustaustojen mukaan jakaa valinnoissa eri ryhmiin. Samaan ryhmään kuuluvien hakijoiden on noudatettava yhtenäisiä valintaperusteita. Ammattikorkeakoulut voivat tarjota myös erikoistumiskoulutusta, avoimessa ammattikorkeakouluopetuksessa tutkintojen osia sisältävää koulutusta tai täydentävinä ja erillisinä opintoina. Tämän lisäksi ammattikorkeakoulut tarjoavat ammatillista opettajankoulutusta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024.)

Kansainvälisesti UNESCO eli Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö toimii tällä hetkellä ainoana virastona, joka tekee yhteistyötä eri maiden korkeakoulujen kanssa. Unescon tehtävänä on varmistaa, että jokaisella on yhdenvertaiset mahdollisuudet suorittaa laadukasta korkeakoulututkintoa riippumatta siitä missä päin maailmaa asuu. Erityisesti UNESCO on panostanut kehitysmaihin, varsinkin Afrikkaan, jotta opiskelijoilla olisi mahdollisuus päästä mukaan kansainvälisiin korkeakoulutuksiin. (UNESCO 2024.)

Kansainvälisesti korkeakoulututkintoihin pääseminen edistää maiden taloudellisia, sosiaalisia sekä teknologisia muutoksia. Kansainvälisille opiskelijoille korkeakoulutus mahdollistaa myös henkilökohtaisen kehityksen sekä edistää tutkimusta, innovaatioita ja pyrkii antamaan opiskelijoille taitoja työelämään pääsemiseksi. Erityisesti kansainvälisistä korkeakoulututkinnoista on hyötyä kehitysmaiden opiskelijoille. Korkeakoulututkinnot mahdollistavat opiskelijoille taloudellisen turvallisuuden sekä vakaan tulevaisuuden. (UNESCO 2024.)

UNESCOn (2024) mukaan korkeakoulutuksen kysyntä on kasvanut maailmanlaajuisesti. Siitä huolimatta korkeakoulutukseen osallistuvien maiden osuus tällä hetkellä on vain 42 prosenttia. Muun muassa maailman 82 miljoonasta pakolaisesta vain 7 prosenttia korkeakoulutukseen oikeutetuista nuorista hakeutuu korkeakouluun. UNESCOn tavoitteena onkin varmistaa vuoteen 2030 mennessä, että jokaisella on tasa-arvoinen pääsy kohtuuhintaiseen ja laadukkaaseen ammatilliseen ja tekniseen korkeakoulutukseen. Jotta tavoitteeseen voidaan päästä, UNESCO tukee maiden välistä liikkuvuutta, tunnustamista sekä yhteistyötä korkeakouluissa. Lisäksi UNESCO on laatinut tutkintopassin pakolaisnuorille, maahanmuuttajille sekä kehitysmaiden opiskelijoille. Passi kokoaa tiedot koulutuksesta, työhistoriasta sekä muista tutkinnoista ja puhutuista kielistä.

2.2 Opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulun sekä ylemmän ammattikorkeakoulun tutkintoon johtaviin koulutuksiin yhtenä pakollisena osana kuuluu opinnäytetyön tekeminen. Jotta opiskelija saa tutkintotodistuksen, on hänen kirjoitettava myös kypsyysnäyte opinnäytetyönsä alalta. Kypsyysnäyte osoittaa opiskelijan perehtyneisyyttä omaan alaansa sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa. (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoulusta 1129/2014, 2 §, 8 §.)

Opinnäytetyön päämääränä on sekä kehittää että osoittaa opiskelijan kykyä soveltaa hankimaansa tietoa ja taitoa. Lisäksi opinnäytetyö tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden osoittaa osaamisensa ja soveltaa tietojaan käytännössä. Opinnäytetyö on pitkä prosessi, joka edellyttää opiskelijalta pitkäjänteisyyttä ja sitoutumista. Opinnäytetyön laajuus ammattikorkeakoulututkinnossa on yleensä 15 opintopistettä, mikä vastaa noin 2–4 kuukauden työskentelyä. Ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa opinnäytetyön laajuus on sen sijaan 30 opintopistettä, mikä vastaa noin puolen vuoden päätoimista työskentelyä. (Ammattikorkeakouluopinnot 2021.)

Vilkan (2021, 84) mukaan opinnäytetyö on korkeakoululle taloudellisesti merkittävä, sillä tutkintojen lukumäärä vaikuttaa suoraan korkeakoulun tulokseen. Opinnäytetyö toimii monipuolisena välineenä useissa eri tarkoituksissa, kuten kehittääkseen opiskelijan identiteettiä, työllistymiseen, työn kehittämiseen ja korkeakoulun menestykseen. Jokaisella ammattikorkeakoululla on omat ohjeensa opinnäytetyöhön liittyen. Nämä ohjeistukset tarjoavat tukea ja apua ohjaajille ja opiskelijoille, auttavat työn prosessin hahmottamisessa sekä yhtenäistävät korkeakoulun opinnäytetyökäytäntöjä ja arviointiperusteita. Ohjeissa määritellään myös erilaisia opinnäytetyyppejä, jotka ohjaavat samalla työn metodologisia lähtökohtia ja valintoja.

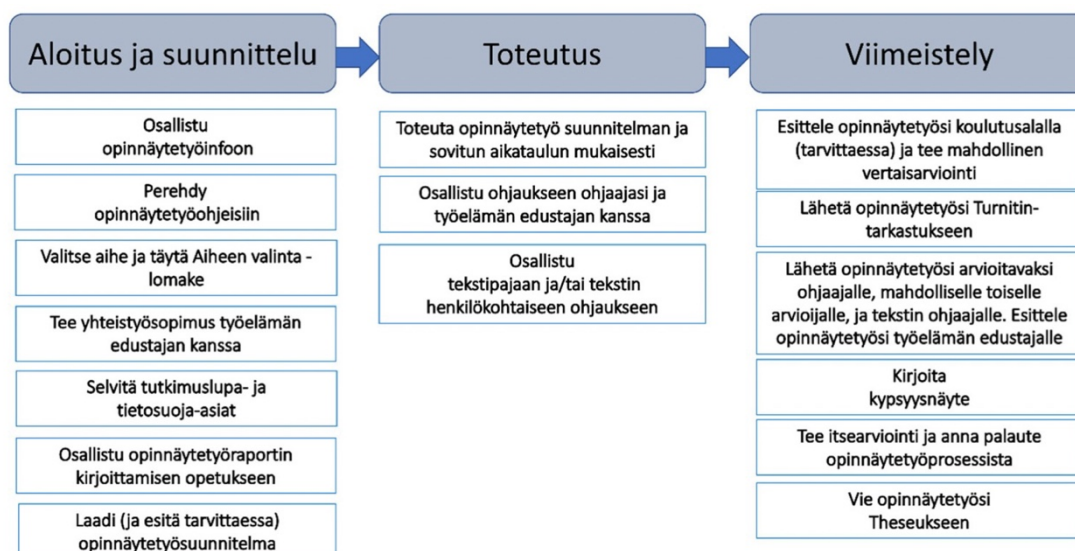
Opinnäytetyössä opiskelija opettelee pitkäjänteistä työskentelyä valitsemansa tutkimustehävän parissa. Tässä prosessissa voi kuitenkin ilmetä vaiheita, joissa opiskelija kokee vaikeuksia etenemisessä ja työ alkaa tuntua ylivoimaiselta. Tällaisissa tilanteissa ohjaajasta tulee opiskelijalle tärkeä tuki ja opas, jonka lisäksi vertaisopiskelijat ja mahdollinen työpaikan ohjaaja voivat tarjota arvokasta apua. (Vilka 2021, 84.)

Saimaan ammattikorkeakoulu on tehnyt vuonna 2012 selvityksen opinnäytetyöprosessista opiskelijan näkökulmasta. Selvityksen tavoitteena on ollut mahdollisten kehitystarpeiden esiintuominen opinnäytetyöprosessissa, jotta se voitaisiin kehittää vastaamaan opiskelijoiden tarpeisiin. Selvityksessä kerätty aineisto on muodostettu 171 palautteesta, joita opiskelijat antoivat sähköisen palautejärjestelmän kautta. (Pehkonen & Kauranen 2012, 2.)

Yleisesti ottaen vuoden 2012 selvityksessä tuli esiin, että opiskelijat pitivät opinnäytetyöprosessia onnistuneena kokonaisuutena. Pääsääntöisesti opinnäytetyö koettiin opiskelijoiden mielestä haastavana, mutta opettavaisena kokemuksena, jonka avulla opiskelijat pystyvät hyödyntämään ja kehittämään taitoja, joita on oppinut koulutuksen aikana. Saimaan ammattikorkeakoulun selvityksessä kuitenkin tuodaan esiin joitakin vaiheita opinnäytetyöprosessissa, jotka kaipaavat opiskelijoiden mielestä kehittämistä. Opiskelijoiden mielestä haastavia aiheita prosessissa olivat muun muassa aiheen valinta, aikataulutus sekä ohjeistuksen ja käytännön yhtenäisyys. (Pehkonen & Kauranen 2012, 23.) Näitä samoja haasteita opinnäytetyöprosessissa ilmenee myös tämän opinnäytetyön tuloksissa luvussa 5.

Opinnäytetyöprosessi LAB-ammattikorkeakoulussa

LAB-ammattikorkeakoulun (2023, 1–3) opinnäytetyön ohjeen mukaan opinnäytetyö on mahdollista tehdä yksilö-, kahden tai useamman opiskelijan ryhmätyönä. LAB-ammattikorkeakoulun opinnäytetyön yhteiset ohjeistukset perustuvat valtakunnallisiin laatusuosituksiin ja suotuisiin käytäntöihin. Opinnäytetyö voi olla toiminnallinen, tutkimuksellinen tai yhdistelmä näistä. Opinnäytetyöhön kuuluu aina kirjallinen raportti, jossa esitetään työn tuloksena saavutettu uusi tieto, palvelu, tuote tai taiteellinen tuotos. Nämä voidaan dokumentoida ja julkaista kirjallisen raportin lisäksi muulla tavoin. Opinnäytetyö voidaan tehdä suomeksi tai englanniksi. Opinnäytetyön tekemisen myötä vahvistuvat kokonaisvaltaisesti kaikki osaamisalueet, mutta erityisesti työelämä- ja kommunikointitaidot. Opinnäytetyöprosessissa nousevat esiin muun muassa oppimisen taidot, ongelmanratkaisutaidot, analyyttinen ajattelu sekä kyky organisoida ja hallita ajankäyttöä. Opinnäytetyön päätavoitteena on kehittää opiskelijan kykyä itsenäiseen tiedon ja taitojen hankintaan sekä niiden soveltamiseen ongelmanratkaisussa ja tunnistamaan uusia mahdollisuuksia. Kuvassa 1 esitetään LAB-ammattikorkeakoulun opinnäytetyöprosessi.

Kuva 1. Opinnäytetyöprosessin vaiheet (LAB-ammattikorkeakoulu 2023)

Kuva 1 esittää miten opinnäytetyöprosessin vaiheet etenevät LAB-ammattikorkeakoulussa. Ensimmäisenä vaiheena on opinnäytetyöprosessin aloitus ja suunnittelu, josta edetään toteutusvaiheeseen ja viimeisenä on viimeistelyvaihe.

2.3 Ohjaus

Ohjaus on kattokäsitemä kaikelle opiskelijan oppimis- ja opiskeluprosesseja tukevalle toiminnalle. Ohjausta voivat toteuttaa viralliset ja epäviralliset toimijat. (Nummenmaa 2005, 93.) Opinnäytetyöprosessissa opiskelijalle nimetään opinnäytetyön ohjaaja ja ohjaustilanteita voi olla monia, eri tilanteen mukaan (Ahonen 2023). Vehviläisen (2020, 14) mukaan ohjaus on yhteisöllistä toimintaa, jossa edistetään ja tuetaan ohjattavaa niin, että hänen toimijuutensa vahvistuu. Opinnäytetyön ohjausprosessissa ohjaaja tukee ja tarjoaa apua opiskelijan ongelmatilanteisiin neuvojen kautta. Tämän lisäksi ohjaaja tarjoaa opiskelijalle erilaisia toimintavaihtoehtoja, ennakoii työn etenemistä ja antaa korjaavaa palautetta, jonka avulla opiskelija voi muokata työtään. Laadukas ohjaus ilmenee kunnioittavassa ja rakentavassa kohtaamisessa sekä dialogisessa vuorovaikutuksessa. Ohjausprosessit ovat usein pitkäkestoisia kasvu- ja oppimisprosesseja, kuten esimerkiksi opinnäytetyön ohjaus on.

Joskus ohjausprosessin tarkempia tavoitteita tai kulkua ei rajata etukäteen hyvin tarkasti, vaan ne muotoutuvat ohjattavan tilanteen ja prosessin edetessä. Tällainen ohjaus luo keskustelemaan tilan tai kohtaamispaikan, josta käsin prosessi alkaa kehittyä. Ohjausta kannattaa tarkastella yhteistyönä ja sosiaalisena käytäntönä, jossa painotetaan prosessin ajallisuutta ja yhteistoimintaa. Prosessilla tarkoitetaan vaiheistuvaa ja suuntautunutta yhteistä toimintaa, jossa on alku, kesto, kulku, loppu ja kehityskaari. Kiinnittäessämme huomiota

prosessiin, tarkastelemme ajassa etenevää toimintaa, joka on tavoitteellista ja jonkin yhteisen kohteen äärellä tapahtuvaa työskentelyä. Siinä ilmenee tilanteiden välistä jatkuvuutta, työstämistä, eri vaiheita, kypsymistä ja kumuloitumista. (Vehviläinen 2020, 15–18.)

Vehviläinen (2020, 44–46) kertoo, että ohjausprosessi on perimmiltään oppimisprosessi, jossa ohjattava oppii, kasvaa tai hankkii taitoja jossain asiassa tai toimintaympäristössä käymällä läpi työskentelyprosessin. Ohjausta voidaan pitää keskeisesti pedagogisena toimintana, jossa ohjaaja toimii rajatussa roolissa palvellakseen ohjattavan oppimis- ja kehitysprosessia. Ohjaus ilmenee usein yhteistoiminnallisena oppimisprosessina, jossa osapuolet työskentelevät yhteisen kohteen äärellä.

Prosessin aikana ohjattava oppii, tekee valintoja ja saattaa muuttaa toimintaansa. Hän osallistuu johonkin hänelle merkitykselliseen toimintaan tai elämäntilanteeseen ja vahvistaa toimijuuttaan sen parissa. Ohjauksen osapuolten välinen suhde on pedagogista kumppanuutta, jonka tavoitteena on hyvä yhteistyö ja sen jatkuminen. Tärkeää on yhteisen päämäärän ymmärtäminen. Toimintatavoissa luovitaan kannattelevan, tutkivan, ongelmia ratkovan ja opettavan suuntautumisen välillä, ja usein ohjaaja tarvitsee kaikkia näitä neljää lähestymistapaa. Ohjaus on parhaimmillaan reflektiivistä ja tiedostavaa oppimista sekä dialogista toimintatapaa, edistäen samalla yhteisöllisyyttä. Ohjauksen eri muodot vaihtelevat sen mukaan, miten tuotos- tai prosessivetoisia ne ovat. Ohjaajan toiminnassa muuttuu puolestaan fasilitoiva eli vuorovaikutustilanteen puitteista huolehtiva rooli, keskustelun sisältöjä peilaava rooli ja tiedollinen asiantuntijarooli. (Vehviläinen 2020, 387–388.)

Korkeakouluopiskelijoiden ohjaus on toimintaa, jossa yhdistyvät korkeakoulun keskeiset prosessit sekä opiskelijoiden opiskelun, oppimisen ja asiantuntijuuden kehittymisen tukeminen. Korkeakouluohjauksen voidaan ymmärtää koostuvan opiskelu- ja oppimisprosessien sekä asiantuntijuuden kehittymisen tukemisesta, ura- ja työsuunnittelutaitojen ohjauksesta ja opiskelijoiden psyykkisestä ja sosiaalisesta tuesta. (Nummenmaa 2005, 10.)

Alavaikko (2009, 206–213) toteaa, että opiskelijoiden ohjauksen kokemukset voivat vaikuttaa opiskelijaan motivoivasti tai jopa hidastaa merkittävästi opinnäytetyön valmistumista. Toki opiskelijan kokonaismotivaatioon vaikuttavat lukuisat muutkin tekijät kuin pelkästään opinnäytetyön ohjaus, mutta ohjauksella on merkittävä rooli opinnäytetyön tekemiseen liittyvän motivaation kannalta. Opinnäytetyön ohjauksen myötä opiskelija tulee tietoiseksi siitä, että joku muu, olipa se sitten ohjaaja tai vertaisohjaaja, seuraa ja on perillä opiskelijan opinnäytetyön etenemisestä.

Opinnäytetyön valmistuessa ohjaussuhde päättyy, mutta ennen sen päättymistä, kuuluu prosessiin vielä arviointi. Sekä opiskelija että ohjaaja arvioivat omaa työtään. Parhaimmillaan arviointi on ollut koko tutkimusprosessin ajan läsnä, mutta sen merkitys korostuu

viimeistään työn loppuvaiheessa. Arvioinnin lähtökohtana voidaan pitää aiemmin yhdessä asetettuja tavoitteita. (Nummenmaa 2005, 101.)

Opiskelijalla on oikeus laadukkaaseen ohjaukseen opinnäytetyöprosessin aikana. Laadukkaassa ohjauksessa ohjaava opettaja toimii laadunvarmistajana, tukijana ja kannustajana. Ohjaajan tulee huolehtia siitä, ettei ole esteellinen opinnäytetyöprosessissa. Esteellisyys opinnäytetyöprosessissa tarkoittaa, että opinnäytetyöohjaaja on suhteessa käsiteltävään asiaan, asianosaisiin tai henkilöihin, jotka kuuluvat tehtävän ratkaisun vaikutuspiiriin, joiden takia hänen puolueettomuutensa saattaa vaarantua. Ammattikorkeakoulun on huolehdittava, että ohjaajalla on riittävä pätevyys ja alan tuntemus sekä hyvät lähtökohdat toimia tukijana opinnäytetyöprosessin aikana. (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2020, 6–16.)

Erkkilän & Hämäläisen (2022) pro gradu -tutkimuksen tarkoituksena oli tuottaa tietoa korkeakouluopiskelijoiden ohjaus- ja tukipalvelujen kehittämiseen. Tutkimuksessa kerättiin tietoa korkeakouluopiskelijoiden ohjauksen ja tuen tarpeista, käyttäen apuna OHJY-hankkeen alkukartoituskyselyn tuloksia sekä opiskelijahyvinvoinnin henkilöstölle suunnattua kyselyä toisena aineistona. Tutkimustulosten perusteella opiskelijat tarvitsevat tukea monilla eri osa-alueilla: kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin, opintojen sisältöön ja suorittamiseen, kiusaamiskokemuksiin, yksinäisyyteen, sosiaalisiin suhteisiin, yksilöllisiin järjestelyihin sekä erilaisten palvelujen, kuten kirjaston ja tietojärjestelmien, käyttöön. On tärkeää ottaa huomioon opintojen aloittamisaika, opiskelijoiden ikä ja opiskelumuoto opiskelijoiden ohjaus- ja tukipalvelujen järjestämisessä. Tutkimuksen perusteella opintojen ohjauksen ja tuen tarve on yleisempää niillä opiskelijoilla, jotka ovat opiskelleet vähintään kaksi vuotta. Opiskelijoiden elämässä ja opintojen etenemisessä tapahtuvat erilaiset muutokset ovat niitä vaiheita, jolloin tuen tarve korostuu eniten.

Opiskelijoiden ohjaus- ja tukipalveluiden tulisi olla tasapuolisesti saatavilla, ottaen huomioon koronapandemian vaikutukset jo ennestään olemassa oleviin terveysongelmiin ja syrjäytymisriskissä oleviin opiskelijoihin. On välttämätöntä säilyttää monipuoliset ja kulttuurisesti pätevät mielenterveyspalvelut sekä opiskelijoiden asioista vastaava henkilöstö. Opiskelijoiden olisi hyvä tietää palveluista, jotka ovat saatavilla. Tärkeää on myös osaava henkilöstö, jotka ohjaavat opiskelijoita käyttämään niitä. (Lederer ym. 2020, 17.)

3 Opintoihin vaikuttavia tekijöitä

3.1 Opintojen viivästyminen

LAB-ammattikorkeakoulun vuonna 2023 julkaisemasta tilinpäätöksestä voidaan huomata, että ammattikorkeakoulusta valmistui yhteensä 1481 tutkintonsa suorittanutta sekä ylempää ammattikorkeakoulusta 372 tutkintonsa suorittanutta. Tilinpäätöksestä selviää, että ammattikorkeakoulun opiskelijoista 25,3 prosenttia valmistui yli tutkinnon määräajan. Tämä tarkoittaa noin 375 opiskelijaa. (LAB-ammattikorkeakoulu Oy 2023, 7.) Vuoden 2022 tilinpäätöksessä kerrottiin, että opiskelijoiden hyvinvoinnilla ja jaksamisella on merkittävä rooli oppimisympäristön viivästyksen kannalta (LAB-ammattikorkeakoulu Oy 2022, 7).

Opiskelijalla on oikeus toteuttaa ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot noudattaen ammattikorkeakoulun tutkintosäännössä ja opetussuunnitelmassa asetettuja määräyksiä ja ohjeita. Jos opiskelija ei ole suorittanut opintojaan valmiiksi ammattikorkeakoululain mukaisessa tutkinnon tavoiteajassa, hänellä on mahdollisuus jatkaa opintojaan vielä yhden vuoden lisäajalla. Jos opiskelija ei suorita tutkintoaan yhden lisävuoden jälkeen, hän voi hakea harkinnanvaraista lisäaikaa yhden lukuvuoden verran. (Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932, 30 §, 30 a §.)

3.2 Opiskelukyky

Kristiina Kuntun ja Työterveyslaitoksen kehittämän opiskelukykymallin avulla voidaan edistää toimijoiden välistä yhteistyötä ja tukea opiskelijoiden opinnoista suoriutumista. Opiskelukyky on olennainen osa opiskelijan työkykyä. Opiskelukyky on kokonaisuus, joka muodostuu monista eri tekijöistä ja jotka vaikuttavat toisiinsa. Omat voimavarat, opiskelutaidot, opetus ja ohjaus sekä opiskelu ympäristön tarjoama tuki vaikuttavat huomattavasti opiskelijan kykyyn suoriutua opinnoistaan. Hyvät valmiudet yhdellä tai useammalla osa-alueella voivat auttaa ylläpitämään opiskelukykyä, vaikka toisilla alueilla olisikin haasteita. (YTHS 2022.)

Opiskelukyvyn edistämiseksi parannetaan opintojen etenemistä, osaamista, työllistymistä ja työelämävalmiuksia, mutta myös yhteisöjen toimintaa ja ilmapiiriä. Opiskelukyvyn tukeminen luo myönteisen kehän, jossa opettajien ja henkilökunnan hyvinvointi ja innostus välittyvät opiskelijoihin ja päinvastoin, leviten koko yhteisöön. Opiskelukyvyn vaikuttavat yhteiskunnalliset rakenteet ja päätökset, johdon ja henkilökunnan toimet, opiskelijajärjestöt sekä jokainen opiskeluyhteisön jäsen. (Suomen ylioppilaskuntien liitto 2024.) Kuvassa 2 on kuvattu opiskelijan opiskelukykymalli.

Opiskelukyky syntyy ja kehittyy opiskelijan ja oppimisympäristön dynaamisessa vuorovaikutuksessa

Kuva 2. Opiskelukykymalli (YTHS 2022)

Opiskelukykyyä vaikuttavat myös into opintoja kohtaan sekä opiskelijoiden uupumus. Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos suorittaa joka neljännesvuosi tutkimuksen, jossa kartoitetaan korkeakouluopiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia. Tutkimus toteutetaan kyselyllä, joka lähetetään satunnaisesti 12 000 opiskelijalle ympäri Suomen. Viimeisin Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus (KOTT) on julkaistu vuonna 2021. Kyselyyn vastasi yhteensä 6258 opiskelijaa, joista 2392 oli miehiä ja 3866 naisia. (Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos 2024.) Opiskeluintoa koskevaan kysymykseen vastasi yhteensä 5800 korkeakouluopiskelijaa, joista 56 prosenttia koki innostusta opintoja kohtaan. Opiskelu-uupumukseen liittyvään kysymykseen vastasi puolestaan 5764 opiskelijaa, joista noin 41,7 prosenttia koki opiskelu-uupumusta. (Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos 2021.)

Opiskeluinnon käsite perustuu positiiviseen psykologiaan, jossa keskiössä ovat ihmisten voimavarat ja vahvuudet, puutteiden ja ongelmien sijaan. Korostamalla opiskeluinnon merkitystä voidaan vahvistaa opiskelua, opiskeluyhteisön sekä opiskelijoiden voimavaroja ja vahvuuksia, jolloin yhteisöissä on mahdollista voida hyvin ja menestyä. Vastapainona opiskeluinnolle on opiskelu-uupumus, josta kärsii monet korkeakouluopiskelijat. Uupumus kumpuaa jatkuvasta opiskeluun liittyvästä stressistä ja voi ilmetä kyynisyytenä, riittämättömyyden tunteina opiskelua kohtaan sekä voimakkaana väsymyksenä. Uupumusta kohtaan suojaavana tekijänä toimivat opiskeluinto, yhteisöllisyys, itsensä arvostaminen, oikeudenmukainen kohtelu ja tuki. (Salmela-Aro 2009, 4–8; 2011, 43–44.)

Omat voimavarat

Opiskelijan omat voimavarat viittaavat hänen persoonallisuuteensa, fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen, elämäntilanteeseen, sosiaalisiin suhteisiin ja terveyteen vaikuttaviin tekijöihin. Lisäksi opiskelukyvyyntä vaikuttavat sosiaalinen tuki ja kokemus omien voimavarojen ja kykyjen riittävydestä sekä elämäntilanteesta. Näitä tekijöitä voidaan tukea sekä yhteiskunnan että korkeakoulujen toimesta esimerkiksi joustavoittamalla opintoja, tarjoamalla tukea perheellisille opiskelijoille tai vahvistamalla opiskelijoiden elämäntilantetaitoja. (Suomen ylioppilaskuntien liitto 2024.)

Opiskelutaidot

Opiskelutaidot kattavat paitsi opiskelutekniikat, myös oppimistyyli, opiskelustrategiat, kriittisen ajattelun, ongelmanratkaisutaidot ja sosiaaliset taidot kuten esiintymistaidon. Lisäksi opintojen sujuvuuteen vaikuttavat olennaisesti opintojen suunnittelun ja ajankäytön hallinnan taidot. Opiskelutaitoja voidaan tukea erilaisilla valmennuksilla, kursseilla tai työpajoilla. Merkittävämpi hyöty saavutetaan kuitenkin integroimalla opiskelutaidot osaksi opetussuunnitelmaa ja kirjaamalla ne osaksi osaamistavoitteita. Opiskelutaitoja vahvistamalla kehitetään samaan aikaan tärkeitä asiantuntija- ja työelämäntaitoja. (Suomen ylioppilaskuntien liitto 2024.)

Korkeakouluopiskelu on uuden oppimisen aikaa, jolloin syvennetään ymmärrystä ihmiskunnan ajankohtaisesta tietopääomasta ja mahdollisesti luodaan uutta tietoa koko ihmiskunnan käyttöön. Opeteltavat taito- ja tietosisällöt ovat yleensä laajoja. Taitojen ja tietojen opetteluun lisäksi korkeakouluopiskelun aikana rakennetaan omaa ammatillista uraa ja identiteettiä. Tämä prosessi on usein motivoiva, mutta samalla myös haastava korkeakouluopiskelijalle. Opiskelija tarvitsee pohjaosaamista, opiskelutaitoja ja kykyä reflektoida itseään opiskelijana, jotta hän pystyy korkeakoulussa oppimaan uutta ja viemään opintojaan eteenpäin. (YTHS 2022.)

Opetus ja ohjaus

Opetustoiminta on olennainen osa opiskelukyvyn rakennetta. Tämä ulottuvuus sisältää opintojen ohjauksen, opetuksen laadun, opettajien pedagogisen osaamisen sekä vertais- ja opettajatutoroinnin. Opintoihin kiinnittymisessä ja opiskeluyhteisöön integroitumisen kannalta opetus on keskeisessä osassa. Opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan välisillä kontakteilla sekä monipuolisilla opetusmenetelmillä voidaan edistää opiskelukyvyyntä. Lisäksi vertaisohjaus sekä muut tutoroinnin ja mentoroinnin muodot tukevat opiskelukyvyyntä. (Suomen ylioppilaskuntien liitto 2024.)

Opiskeluympäristö

Opiskeluympäristö kattaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön. Fyysinen ympäristö käsittää erilaiset oppimisympäristöt ja opiskeluolosuhteet, kuten opintojen järjestämistapoja, taukutiloja ja kampuksen esteettömyyden. Psyykkinen ja sosiaalinen ympäristö muodostuvat opiskelijoiden ja henkilökunnan välisestä vuorovaikutuksesta, opiskeluilmapiiristä ja opiskeluyhteisöstä. Opiskelukyvyn ja opiskelijan hyvinvoinnin edistämiseksi tarvitaan innostava ja kannusta ilmapiiri, jossa ei hyväksytä kiusaamista. On myös tärkeää päästä osaksi yhteisöä niin opinnoissa kuin opiskelijajärjestöissäkin. (Suomen ylioppilaskuntien liitto 2024.)

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Ammattikorkeakoulu voi laatia järjestyssääntöjä tai antaa muita määräyksiä, joiden tarkoituksena on edistää sisäistä järjestystä, esteetön opiskeluympäristö sekä ammattikorkeakouluyhteisön kokonaisvaltainen turvallisuus ja hyvinvointi. (Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932, 31 §.)

3.3 Opiskelijoiden mielenterveys

Mielenterveys on olennainen osa ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Se kuvastaa mielen hyvinvoinnin tilaa, jonka avulla voi selvitä arjen stressaavista tilanteista, opiskella ja työskennellä sekä osallistua oman yhteisönsä toimintaan. Mielenterveys voi vaihdella elämän eri vaiheissa ja vahvistua sekä kehittyä iän myötä. Mielenterveys voidaan nähdä voimavarana, johon yksilö voi itse vaikuttaa. Opiskelija voi osaltaan vaikuttaa siihen, miten innostus ja oma motivaatio säilyvät läpi opintojen. Kuitenkin omien voimavarojen lisäksi jakamiseen vaikuttaa se, millaista tukea opiskelija saa oppilaitoksesta ja läheisiltään, ja ylipäänsä millaisia asenteita yhteiskunnassa on. (Opinvoimala 2024a.)

Korkeamäen ym. (2023, 3–10) mukaan opiskelijoiden keskuudessa mielenterveyden haasteet ovat yleisiä, ja monet mielenterveyden häiriöt ilmenevät nuoruusiässä. On havaittu, että mielenterveysongelmilla voi olla vaikutus opintojen etenemiseen ja opintojen keskeyttämiseen. Opiskeluaikaa on usein kuvattu eri tavoin kuormittavana ajanjaksona. Vaikeudet eivät rajoitu pelkästään psyykkiseen oireiluun, vaan ne voivat vaikuttaa laajemmin opintojen etenemiseen. Mielenterveysongelmien yhteydessä voi ilmetä monenlaisia vaikeuksia esimerkiksi akateemisissa taidoissa.

Melkein puolet opiskelijoista kohtaa haasteita tunne-elämässä, jotka voivat johtaa ylikuormittumiseen opiskelun parissa, menestymispaineisiin, muiden opiskelijoiden kanssa kilpailuun sekä vähentyneeseen aikaan perheen, ystävien ja harrastusten parissa. Kun opiskelijat kamppailevat psyykkisten huolien kanssa, heidän opiskelukyöksä kärsii. Opiskelijoilla esiintyy stressiä ja masennusta, ja opiskelijat, joilla on psyykkisiä ongelmia, kohtaavat

yleensä vaikeuksia opintojensa etenemisessä, mikä voi johtaa opintojen keskeytymiseen. (Versteeg & Kappe 2021.)

Opiskelijoiden mielenterveyttä voidaan tukea opiskelun tukimuodoilla, mielenterveyden edistämiseen pyrkivillä keinoilla ja kuntoutuksella, varsinaisen mielenterveyden häiriön hoidon lisäksi. Kaikissa näissä toimenpiteissä korostetaan lähiympäristön roolia opiskelijan hyvinvoinnin tukemisessa. (Korkeamäki ym. 2023, 13.) Mielenterveyden häiriö on yleisnimitys erilaisille psykiatrisille häiriöille. Ne ovat tiloja, joissa esiintyy kliinisesti merkitseviä psyykkisiä oireita, ja jotka aiheuttavat kärsimystä tai haittaa. Mielenterveys voi joutua koetukselle eri elämän vaiheissa ja vaikeassa elämäntilanteessa tilapäinen henkinen pahoinvointi on täysin normaalia. Yleensä jokin stressitekijä lopulta laukaisee häiriön, jonka taustalla on jo aiemmin vaikuttaneita tekijöitä. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2023.)

Korkeakouluopinnoissa korostuu omasta jaksamisesta ja hyvinvoinnista huolehtiminen. Eri-tyisesti korona-aikana jaksaminen on ollut ääri rajoilla ja tilanne jatkuu edelleen haastavana. Opiskelijat kokevat entistä enemmän mielenterveydellisiä ongelmia sekä riittämättömyyttä omasta jaksamisesta. Kun jaksaminen horjuu, arkiset tehtävät vaikeutuvat ja opiskelu sekä oppiminen muuttuvat entistä haastavammiksi. Tämän takia opiskelijoiden on erittäin tärkeää panostaa omaan jaksamiseensa ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. (Korkeakouluopiskelijat 2024.)

Ammattikorkeakoulun opiskelijoilla on oikeus saada opiskeluhuollon palveluita. Opiskelu- huollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä siten tukea oppimista. Opiskeluhooltoon kuuluvat psykologin, lääkärin, kuraattorin ja terveydenhoitajan palvelut. Opiskeluhuollon ensisijainen tehtävä on tarjota ennaltaehkäisevää toimintaa, joka tukee koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. Opiskeluhuollon työntekijöiden kelpoisuudet määritellään laissa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3 §.)

Opiskeluhuollon käytettävyyttä on pyritty koko ajan parantamaan 2000-luvulla. Toisen asteen opiskeluhuollon laajentaminen on mahdollistanut yhä useammalle opiskelijalle tarvittavan avun saamisen. Vuoden 2021 alussa korkeakouluopiskelijoiden palveluja yhtenäistettiin, ja ammattikorkeakouluopiskelijat siirtyivät kunnallisista opiskeluhoitopalveluista Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiö YTHS:n palvelujen piiriin. (Korkeamäki ym. 2023, 12.) YTHS:n tehtävänä on tarjota opiskelijoille terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, edistää opiskelu- ympäristön ja -yhteisön hyvinvointia sekä tukea opiskelijoiden terveyttä ja opiskelukykyä (YTHS 2024).

Yhtenä osa-alueena Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen teettämässä korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimuksessa (KOTT) on korkeakouluopiskelijoiden

mielenterveys. Kyselyssä kysyttiin opiskelijoiden psyykkisestä kuormituksesta, johon vastasi yhteensä 6111 opiskelijaa. Tämän lisäksi kyselyssä kysyttiin myös masennuksesta, johon puolestaan vastauksia tuli 6046 kappaletta. Tutkimuksen tuloksista voidaan havaita, että psyykkistä kuormittuneisuutta esiintyy noin 56,2 prosentilla kyselyyn vastanneista. Tämän lisäksi vastanneista keskimäärin 13 prosentilla on todettu masennus. Tutkimuksessa selvitettiin myös koronapandemian vaikutuksia korkeakouluopiskelijoihin. Tulosten perusteella havaittiin, että etäopintojen aikana opiskelijoiden kokema yksinäisyys sekä opintojen työmäärä ja vaikeustaso olivat lisääntyneet. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2021.)

Ohjauksella hyvinvointia (OHJY) -hanke käynnistettiin korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi. OHJY-hankkeessa toteutettiin kyselyt kuuden korkeakoulun opiskelijoille. Korkeakouluopiskelijoiden psyykkinen kuormitus ja yksinäisyyden kokemukset lisääntyivät selkeästi koronapandemian aikana. Opiskelijoiden alkukartoituskyselyssä loka-marraskuussa 2021 oli vastaajia yhteensä 1370. Vain puolet opiskelijoista koki hyvinvointinsa tällöin hyväksi. Tämän lisäksi 30 prosenttia vastaajista koki koronapandemian vaikuttaneen paljon omaan hyvinvointiin. Vastaajista 37 prosenttia ilmaisi huolta omasta jaksamisestaan ja peräti 30 prosenttia vastaajista oli huolissaan omasta mielenterveydestään. Vastaajista 45 prosenttia piti etäopiskelua positiivisena asiana, eli yli puolet koki etäopiskelun haasteellisena. Opiskelijoiden hyvinvointikyselyssä maaliskuussa 2023 vastaajia oli yhteensä 1878. Kyselyssä 80 prosenttia vastaajista kertoi, että huomattava osa kuormituksesta aiheutui opiskelusta ja 60 prosenttia vastaajista olikin huolissaan opinnoista jaksamisestaan. Vastaajista noin kaksi kolmasosaa taas oli saanut opiskelun avulla ihmissuhteita, joista saa voimavaroja ja mielihyvää. (Naamanka ym. 2023, 24–25.)

3.4 Opintojen rahoitus ja työssäkäynti

Työssäkäynti korkeakouluopintojen ohella on enemmän sääntö kuin poikkeus. Sen vaikutuksesta opinnoissa menestymiseen ei ole kuitenkaan selkeää tietoa. Joidenkin mielestä se tehostaa omaa ajankäyttöä ja auttaa siten edistämään opintoja. Toisille se tarjoaa vastapainoa opiskelulle, kun taas joillekin työssäkäynti on taloudellisesti pakko. Toisinaan työssäkäynti voi toimia pakokeinona opintojen haasteisiin. Työkokemuksen hankkiminen opiskeluaikana voi kuitenkin parantaa työllistymismahdollisuuksia valmistumisen jälkeen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2021, 48.) Vaikka aiemman koulutuksen tai työkokemuksen tuomaa osaamista arvostetaan ja tunnustetaan osaksi opintoja, opintojen aikaisen työn hyödyntämiseen itse opinnoissa ei aina kiinnitetä riittävästi huomiota (Vanhanen-Nuutinen ym. 2018, 9).

Määttä (2022) kertoo, että opintojen suorituskeskeisyyden korostuminen yhdistettynä paineeseen valmistua ajallaan heikentyneessä taloudellisessa tilanteessa, jossa opiskelijat jakavat aikansa myös työn kanssa, vaikuttaa kielteisesti opiskelijoiden jaksamiseen. Tämä johtaa siihen, että työelämään siirtyy loppuun palaneita yksilöitä, eikä pitkään työuraan valmiita olevia alansa ammattilaisia. Yhteiskunnan tulisi panostaa opiskelijoiden hyvinvointiin eikä jättää heitteille heidän tulevaisuuttaan.

Taloudellinen tilanne vaikuttaa jokaiseen hyvinvoinnin osa-alueeseen ja toimii suojaavana tekijänä, jota voidaan vahvistaa samoin kuin muitakin mielenterveyttä suojaavia tekijöitä. Taloushuolista puhuminen koetaan usein vaikeaksi, sillä tätä varjostaa pelko leimautumisesta. Huolta saattaa aiheuttaa esimerkiksi rahojen riittämättömyys opiskelutarvikkeisiin, osallistuminen opiskelijaelämään ja yleiseen arjen hallintaan. Tämän lisäksi opintolainan koron nousu aiheuttaa yhä useammalla ylimääräistä stressiä. Tämänhetkinen opiskelijoiden toimeentulo on luotu terveille opiskelijoille. Avoin keskustelu taloudellisista haasteista ja mielenterveydestä sekä tukiverkostojen tuominen esiin lisäävät turvallisuuden tunnetta, ja tähän koulujen tulisi vaikuttaa paikallisesti. (Määttä 2022.)

Monelle opiskelijalle työssäkäynti opintojen ohella on välttämätöntä toimeentulon kannalta. Ylimääräisten tulojen myötä opiskelijan ei tarvitse käyttää rahaa vain välttämättömiin menoihin. Työssäkäynti opintojen ohella on katsottu myös edesauttavan omaa kilpailuasemaansa työelämässä sekä turvaamaan työpaikan valmistumisen jälkeen. Opintojen ohella työn teon on myös katsottu olevan sijoitus tulevaisuuteen lainarahan sijasta, jolloin opiskelija pystyy kerryttämään työkokemusta omalta alaltaan, eikä tällöin tarvitse elää lainarahalla. (Aho ym. 2012, 15–17.)

Ammattikorkeakouluopiskelijalla on mahdollisuus rahoittaa opintoja Kansaneläkelaitoksen myöntämällä opintorahalla sekä valtion takaamalla opintolainalla. Opintoraha sekä opintolaina kuuluvat yhdessä opintotukeen, jonka tarkoituksena on turvata opiskelijan toimeentulo opintojen aikana. Myönnettävän opintotuen määrään vaikuttavat opiskelijan omat tulot, jolloin kalenterivuodelle on määrätty henkilökohtainen tuloraja. Opiskelijan täytyy itse huolehtia, ettei vuositulot ylitä Kansaneläkelaitoksen määräämää tulorajaa. Vuositulorajan ylityessä Kansaneläkelaitos voi periä opintotukea takaisin. Vuosien 2023 ja 2024 vuosituloraja on 35 360 euroa, jolloin opiskelijalla saa olla vain yksi tukikuukausi kalenterivuoden aikana. Mitä enemmän opiskelijalla on tukikuukausia, sitä pienempi on vuosittainen tuloraja. (Kansaneläkelaitos 2024a.)

Opintotuen ja opintolainan lisäksi opiskelijan on myös mahdollista hakea yleistä asumistukea. Asumistukea myönnetään yksittäiselle henkilölle tai ruokakunnalle, riippuen samassa asunnossa asuvien henkilöiden määrästä. Asumistuki on korkeintaan 80 %

asumiskustannuksista ja sitä voidaan myöntää esimerkiksi vuokran tai vastikkeen mak-suun. (Kansaneläkelaitos 2024b.)

3.5 Opiskelumotivaatio

Motivaatio voidaan nähdä voimana, joka ohjaa yksilön toimintaa kohti asetettua päämää-rää. Motivaation ollessa korkealla, on tekeminen usein energistä, keskittynyttä ja innostu-nutta. Motivaation puute heijastuu usein vähäisenä kiinnostuksena, väsymyksenä ja teke-misen haluttomuutena. Opiskelumotivaatiota rakentavat useat tekijät, kuten käsitys itses-tään oppijana ja opiskeluympäristö. Opiskelumotivaation vaihtelut ovat yleisiä sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. (Opinvoimala 2024b.)

Opiskelumotivaatio on keskeinen motivaation osa-alue kasvatuksen kentällä. Se kuvastaa yksilön halua kehittyä asettamiaan koulutustavoitteita kohti. Opiskelumotivaation pohjalla ovat motiivit, joiden avulla oppimisaktiiviteettimme suuntautuu. (Ruohotie 1998, 143.) Opis-kelumotivaatiota voidaan myös tarkastella sen perusteella, kuinka merkityksellisinä oppilas kokee opiskeltavat asiat ja on valmis hyödyntämään niistä saatavaa oppimista. Näin mää-riteltynä opiskelumotivaatio sisältää oppimistavoitteet sekä keinot näiden tavoitteiden saa-vuttamiseksi. (Brophy 2004, 249–250.)

Honkasen (2023) mukaan opiskeluun liittyvä motivaatio kehittyy vuosien varrella. Korkea-kouluopiskelijalla on takanaan pitkä opintotaival ja opiskelija tuo mukanaan kaikki aikaisem-mat opiskeluun liittyvät kokemuksensa. Jos opiskelijalla on paljon kokemuksia epäonnistu-misista ja hänellä on heikko minäkuva oppijana, voi se heikentää myös hänen opiskelumo-tivaatiotaan.

Vähäinen motivaatio voi ilmetä siten, että opiskelija ei ole sitoutunut eikä kiinnostunut opin-toihin. Hän saattaa vältellä tehtäviä tai jättää ne tekemättä. Lisäksi aikataulut eivät välttä-mättä pidä paikkansa ja opiskelija voi olla kiinnostunut täysin eri asioista kuin opiskelusta. (Salmela-Aro 2018.) Jos oppimis- tai opiskelukokemukset ovat myönteisiä, uskoo opiskelija usein omaan oppimiseen, taitoihinsa ja oppimisympäristön tarjoamaan tukeen (Honkanen 2023). Tämän takia opetuksen tasolla on huomattava merkitys opiskelijan omaan kokemuk-seen, sillä on tärkeää mahdollistaa opetus psykologisesti mielekkäänä. Se mahdollistaa opiskelijalle löytämään mukavuuden suorittaa koulutehtävät sekä opettaja, joka kannustaa opiskelijaa, auttaa mahdollistamaan opiskelijan motivaation syntymisen opiskeluun. (Pelto-nen & Ruohotie 1992, 82–83.)

Opiskelumotivaation puute voi johtua monesta eri syystä. Syynä ei välttämättä ole itse opis-kelu, vaan taustalla voi vaikuttaa muita tekijöitä. Tilapäiset motivaatiolaskut ovat tavallisia ilmiöitä. Yleensä motivaatio on korkeimmillaan opintojen alussa, ja se voi laskea opintojen

aikana alun innostuksen hiipuesssa ja kuormituksen kasvaessa. Jos motivaatio tuntuu olevan jatkuvasti kadoksissa, on tärkeää tarkastella syitä sen taustalla. Motivaation katoamisen taustalla voi olla useita tekijöitä, jotka eivät aina suoraan liity opiskeluun. (Opinvoimala 2024c.)

Parkerin (2007, 214) mukaan opiskelumotivaation tarkastelussa on tärkeää ottaa huomioon myös ihmisen biologiset lähtökohdat. Yksilön kehitys riippuu suuresti siitä, onko hänellä edellytyksiä omaksua kyseinen asia ja siitä, kuinka paljon ympäristö tarjoaa virikkeitä. Tämä näkökulma tulisi huomioida myös tarkasteltaessa suorituseroja oppimisympäristössä. Usein huonoa menestystä selitetään juuri yrityksen ja motivaation puutteella. Haastavien tehtävien omaksumista voidaan helpottaa lisäämällä motivaatiota eri keinoin.

Opiskelumotivaatio voi vaihdella yksilöittäin. Usein, kun opiskelu sujuu ja aihepiirit kiinnostavia, opiskelu itsessään palkitsee ja tuntuu mielekkäältä. Tätä tunnetta kutsutaan sisäiseksi motivaatioksi. Tekemistä voi motivoida sekin, että opiskelu liittyy itselle tärkeän päämäärän tavoitteluun ja merkityksellisiin asioihin. (Opinvoimala 2024c.) Sisäinen motivaatio löytyy henkilöstä itsestään, kun hän löytää itselleen merkityksellisen ja kiinnostavan tekemisen. Yleensä sisäisenä motivaationa pidetään omien valintojen mahdollisuutta ja merkityksellisyyttä. Henkilö on silloin itse päättänyt valinnasta eikä ulkoinen toimija ole sitä määrittänyt. (Opinvoimala 2024d.) Sisäisen motivaation ominaispiirteisiin kuuluvat muun muassa voimakkaat halut toteuttaa itseään ja kehittyä. Ihminen on luonteeltaan nopea oppimaan ja hän haluaa jatkuvasti löytää uusia oppimisen mahdollisuuksia. Nämä mahdollisuudet voivat ilmetä erilaisina tilanteina ja toimintana, jotka tuottavat yksilölle onnistumisen tunteen. (Viitala 2004, 153.)

Ulkoinen motivaatio puolestaan luodaan palkintojen haluamisesta tai esimerkiksi rangais-
tuksen välttämiseksi. Opiskelun ulkoisia motivaation nostajia voi olla deadlinet tehtävissä, kurssin arvosanat sekä sosiaalisen ympäristön luodut odotukset. Pitkäkestoinen motivaatio on yleensä hyvin harvinaista ulkoisissa palkinnoissa, jonka takia opiskelijan kuuluisi oppia itse palkitsemaan itseään sekä rankaisemaan, että hän pystyisi saavuttamaan tavoitteensa. Pitää muistaa, että motivaatio ei koskaan ole pelkästään ulkoista tai sisäistä, vaan motivaatio liikkuu molempien ääripäiden välillä. (Opinvoimala 2024d.)

4 Opinnäytetyön toteutus

4.1 Laadullinen tutkimus

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus tarkoittaa tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntausta, jonka tavoitteena on kartoittaa tutkittavan asian kokonaisvaltaista merkitystä, laatua ja ominaisuuksia. Laadullista tutkimusta on mahdollista toteuttaa monenlaisilla menetelmillä. Näissä menetelmissä on kuitenkin yhteisiä näkökulmia, joissa korostuu tutkittavan kohteen tarkoitus, merkitys, tausta, esiintymisympäristö sekä ilmaisu. (Jyväskylän yliopisto 2021.)

Laadulliseen tutkimukseen käytettävillä menetelmillä on myös muita yhteisiä näkökulmia. Laadullisen tutkimuksen menetelmät ovat usein induktiivisia. Induktiivisuudella puolestaan tarkoitetaan sitä, että laadullisessa tutkimuksessa pyritään tekemään erilaisia johtopäätöksiä tutkimuksella hankitusta aineistosta. Puhuttaessa laadullisesta tutkimuksesta mainitaankin usein aineistolähtöisyys. Aineistolähtöisyydellä puolestaan tarkoitetaan sitä, että aineistossa esiin tulleita sanoja, lauseita ja käsitteitä käytetään tutkimuksessa. (Puusa & Juuti 2020, 15–16.)

Puusan ja Juutin (2020, 16) mukaan tyypillistä laadulliselle tutkimukselle on myös aineiston ja teorian hyödyntäminen niin, että teoria ei toimi ainoastaan apuvälineenä aineiston hankinnan suunnittelussa, tulkinnassa ja analyysissä vaan teoria nähdään apuvälineenä tutkimuksen eri vaiheille. Laadulliselle tutkimukselle tyypillistä on myös, että tutkimuksessa pyritään tuottamaan mahdollisimman yksityiskohtaista ja laadullista tietoa tutkittavasta ilmiöstä.

Tuomen ja Sarajärven (2018, 181) mukaan laadullisessa tutkimuksessa ei pyritä tekemään tilastollisia yleistyksiä. Sen sijaan tavoitteena on kuvata tapahtumia tai ilmiöitä, ymmärtää tietynlaista toimintaa tai tarjota teoreettisesti perusteltuja tulkintoja ilmiöistä. Siksi on oleellista, että henkilöt, joilta kerätään tietoa, tietävät tarpeeksi tutkittavasta olevasta ilmiöstä tai heillä on riittävästi kokemusta siitä. Tämän vuoksi tiedonantajien valinnan tulee olla tarkoituksenmukaista ja harkittua eikä satunnaisesti valittuja. Tutkimuksessa on tärkeää selvittää, millä perusteilla tiedonantajat on valittu ja miten he täyttävät tutkimukselle asetetut kriteerit.

Puusa ja Juuti (2020, 11) kertovat, että laadullisessa tutkimuksessa tavoitteena on yleensä ymmärtää tutkittavaa ilmiötä tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden näkökulmasta. Tämä tarkoittaa kiinnostusta tutkittavien henkilöiden kokemuksiin, ajatuksiin, tunteisiin ja niiden merkityksiin. Vaikka onkin mahdotonta päästä täysin toisen henkilön kokemusmaailmaan ja kokea asiat samalla tavalla, on kehitetty erilaisia menetelmiä, joiden avulla

helpotetaan tutkimuksen tekemistä. Näitä menetelmiä käytetään tutkimuksen aiheen lähestymiseen ja pyritään vastaamaan tutkimuskysymyksiin.

4.2 Tutkimusaineiston hankinta

Laadullisen tutkimuksen yleisimpiin aineistonkeruumenetelmiin kuuluvat kysely, haastattelu, havainnointi ja dokumenttien analysointi. Näitä menetelmiä voidaan soveltaa joko samanaikaisesti tai eri tavalla yhdistettynä tutkittavan ongelman ja käytettävissä olevien resurssien mukaan. Kyselyn perusidea on varsin yksinkertainen. Kun halutaan ymmärtää, mitä henkilö ajattelee tai miksi hän toimii tietyllä tavalla, on kannattavaa kysyä suoraan häneltä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 149–150.) Laadullisen aineiston hankkiminen on suunnitelmallista toimintaa, ja tutkimuksen tavoitteet vaikuttavat siihen, millaista aineistoa tutkija kerää, kuinka tutkija aineistoa tulkitsee ja miten tutkija ymmärtää tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden ilmaisemat asiat (Puusa & Juuti 2020, 229).

Opinnäytetyön aineistonkeruu toteutettiin Webropol-kyselynä (liite 2) aikavälillä 12.2.2024–3.3.2024. Kysely jaettiin Yammer-viestintäkanavalla, jonka kautta LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijat pääsivät vastaamaan kyselyyn. Kyselyyn tuli vastauksia yhteensä 20, joista ensimmäinen vastaus tuli kyselyn avauspäivänä. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää opiskelijoilta, minkälaisia ongelmia he kohtaavat opinnäytetyöprosessissa ja mitkä asiat estävät opinnäytetyön valmistumisen.

Opinnäytetyön tutkimusaineisto kerättiin kyselyllä, jossa oli avoimia vastausvaihtoehtoja. Avoimien vastausvaihtoehtojen avulla saimme tietoa siitä, mikä opinnäytetyön valmistumista viivästyttää. Kyselyn kysymykset muodostuivat tietoperustan käsitteiden pohjalta paneutuen opiskelijoiden haasteisiin opinnäytetyöprosessissa sekä ohjauksen ja tuen muotoihin. Näiden lisäksi kyselyssä kysimme, että ovatko opiskelijat saaneet mielestään tarpeeksi tukea opinnäytetyöprosessin aikana sekä mitkä tekijät selittävät opinnäytetyön ja opintojen viivästymisen. Vastaukset muutettiin ensin Word-tiedostoksi, jolloin kerätyn aineiston pituudeksi tuli yhteensä noin 2 tekstisivua. Aineisto sisälsi monipuolisesti erilaisia näkemyksiä, minkä vuoksi opinnäytetyö on viivästynyt.

Kyselystä saatua aineistoa käsiteltiin ja säilytettiin tietoturvalisesti niin, että vain opinnäytetyön tekijöillä oli pääsy aineistoon. Kyselymme oli alusta alkaen anonyymi, eikä vastauksiin tullut minkäänlaisia tunnistettavia tietoja. Näin ollen kerättyä aineistoa ei tarvinnut anonymisoida analysoinnin aikana. Aineistoa säilytimme 31.5.2024 saakka, kunnes opinnäytetyö valmistui. Tämän jälkeen tiedot ja kerätty aineisto poistettiin pysyvästi.

4.3 Aineiston analysointi

Perusanalyysimenetelmä laadullisessa tutkimuksessa on sisällönanalyysi. Sisällönanalyysia voidaan pitää sekä itsenäisenä menetelmänä että teoreettisena viitekehyksenä, jota sovelletaan erilaisiin analyysitapauksiin. Sisällönanalyysilla voidaan tehdä monia erilaisia tutkimuksia. Voidaan myös todeta, että monet erilaiset laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmät pohjautuvat jollakin tavalla sisällönanalyysiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 191.)

Teemoittelu on yksi tapa analysoida laadullista tutkimusaineistoa ja sitä voidaan pitää yhtenä sisällönanalyysin muotona (Tuomi & Sarajärvi 2018, 195). Tutkimusraportissa yleensä esitetään katkelmia aineistosta eli sitaatteja teemojen käsittelyn yhteydessä. Näiden tarkoituksena on havainnollistaa teemojen muodostumista ja samalla tarjota lukijalle näkökulmia siihen, millä tavoin tutkija on rakentanut teemojaan aineistosta. (Juhila 2021.)

Teemoittelu keskittyy korostamaan, mitä kustakin teemasta on havaittu. Teemojen lukumäärällä saattaa olla merkitystä tai ei, riippuen laadullisen tutkimuksen käytännöstä. Yleisesti ottaen kyse on laadullisen aineiston jäsentelystä ja luokittelusta eri aiheiden tai teemojen mukaan. Tämän avulla voidaan vertailla tiettyjen teemojen esiintymistä aineistossa. Ennen varsinaisten teemojen tunnistamista aineisto voidaan ensin jäsennellä alustavasti, minkä jälkeen aloitetaan varsinaisten teemojen tai aiheiden etsiminen. Tarkoituksena on löytää aineistosta näkemyksiä, jotka liittyvät tiettyyn teemaan. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 195–196.) Teemat syntyvätkin analyysin tuloksena, eikä niin, että tutkija määrittelee teemat ennakkoon ja sijoittelee aineistonsa niihin (Juhila 2021).

Teemoittelua voi tehdä monella tavalla, ja on tärkeää varata riittävästi aikaa tälle tutkimusprosessin vaiheelle. Teemat voivat perustua ennalta suunniteltujen, aineiston keruuvaiheessa määriteltyjen teemojen mukaisesti, tai ne voivat nousta esiin aineiston analysoinnin aikana täysin uusina näkökulmina. Tutkijan on tärkeää käydä läpi kiinnostavat teemat useaan otteeseen varmistuakseen niiden tärkeydestä. Tämä vaihe auttaa tutkijaa hahmottamaan teemojen rakennetta ja niiden keskinäisiä suhteita. Kun tekstimassasta on tunnistettu tutkimusongelmalle keskeiset aiheet, ne erotetaan siitä. Tuomalla esille teemoja, jotka valaisevat tutkimusongelmaa, voidaan vertailla tiettyjen teemojen esiintymistä ja ilmentymistä aineistossa. Samankaltaiset ilmaisut yhdistetään samaan kategoriaan ja nimetään. (Puusa & Juuti 2020, 356–358.)

Vuori (2021) kertoo, että aineiston analyysi perustuu myös koodaukselle, eli aineistosta täytyy tunnistaa ja nimetä tekijöitä, jotka vaikuttavat opinnäytetyöprosessin etenemiseen. Koodausta voidaan tehdä aineistolähtöisesti, jolloin tutkittavaa aineistoa tulee tarkastella avoimin mielin niin, että aineistosta löydetään oleellisia seikkoja tutkittavasta asiasta.

Tekstimuotoisessa aineistossa kiinnostavat ilmaisut voivat olla laajuudeltaan hyvinkin erilaisia pitkistä tekstiosioista lyhyisiin katkelmiin. Koodauksessa lähtökohtana on, että sisältö on käyty huolellisesti läpi. Aineiston sisältö vaihtelee kirjoittajan mukaan, joten aineistosta eritellään samankaltaiset yhteneväisyydet ja erot. Vasta koodauksen loppuvaiheessa yleensä tutkittava asia täsmentyy, sillä koodatusta aineistosta tulee tehdä johtopäätöksiä, jotka puolestaan kertovat tutkittavasta asiasta jotakin yleisesti kiinnostavaa.

Opinnäytetyön kyselyssä saatujen vastausten analyysiprosessi aloitettiin perehtymällä kerättyyn aineistoon. Tutkimusaineistoon perehtyessä huomioitiin myös tutkimuskysymys. Tutkimuskysymyksen mielessä pitäminen on tärkeää aineiston analyysin kannalta, jotta aineistosta saadut tulokset vastaavat tutkimuskysymykseen. Aineistosta siirrettiin taulukkoon alkuperäiset kyselyn vastaukset, jotka vastasivat tutkimuskysymykseen. Tämän jälkeen aineisto koodattiin. Koodauksen jälkeen aineisto pelkistettiin mahdollisimman selkeäksi. Taulukossa 1 on esimerkki tekemästämme pelkistysvaiheesta.

Alkuperäisilmaisu	Pelkistys
Teen täysipäiväistä 2-vuorotyötä, jonka ohella voimavaroja opinnäytetyön tekoon on rajallisesti.	Kaksivuorotyön aiheuttamat rajalliset voimavarat
Tuen puute. Liian kaukaiseksi jäänyt prosessi heti alusta lähtien.	Tuen puute opinnäytetyöprosessissa
Perheellisenä ajanpuute, koska opinnäytetyön tekeminen vaatii aikaa ja keskittymistä, jos siihen haluaa panostaa.	Perheellisenä ajanpuute
Vajavainen ohjeistus ja ohjaaminen vaikuttavat varmasti paljon opinnäytetyön viivästyymiseen monen kohdalla.	Vajavainen ohjeistus ja ohjaus
Etänä verkossa opiskelu ei ole kaikille soveltuva opiskelumuoto.	Etäopintojen soveltuvuus

Taulukko 1. Esimerkki pelkistysvaiheesta

Pelkistetystä aineistosta etsittiin eroja ja yhtäläisyyksiä sekä tarkistettiin, että nämä vastaavat tutkimuskysymykseen. Samankaltaiset pelkistykset puolestaan jaettiin eri alaluokkiin. Alaluokkien eroja ja yhtäläisyyksiä tarkasteltiin sekä verrattiin tutkimuskysymykseen.

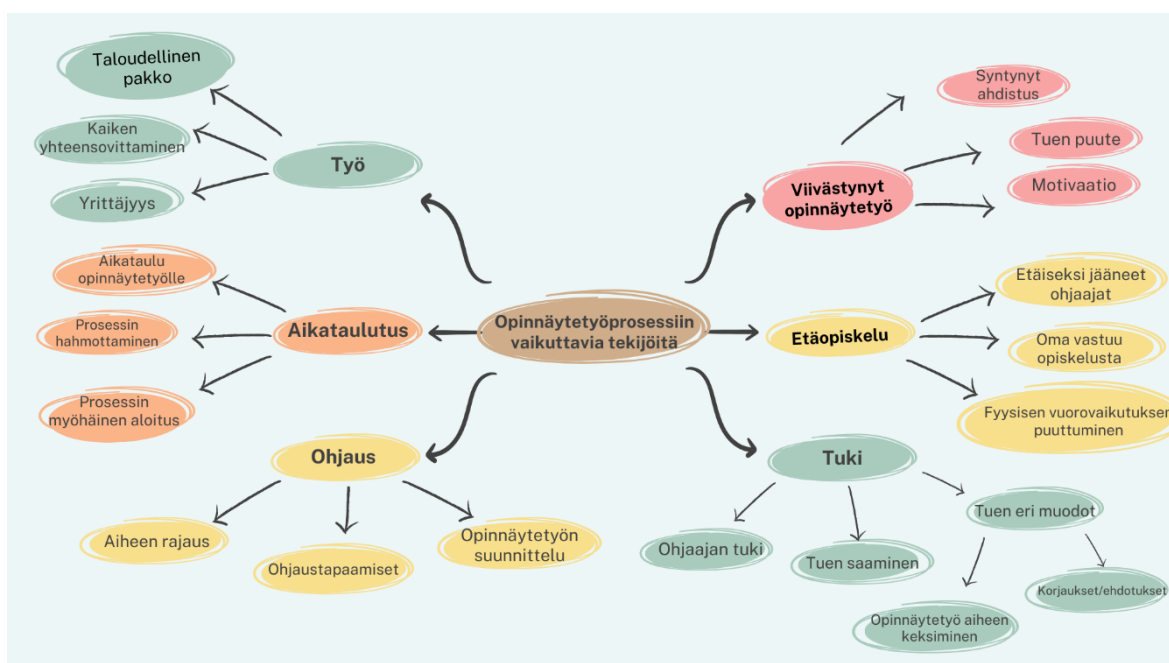
Alaluokat jaettiin vielä yläluokkiin, joiden mukaan opinnäytetyötä viivästyttävien tekijöiden otsikot syntyivät. Esimerkki ala- ja yläluokan muodostumisesta näyttyy taulukossa 2.

Pelkistys	Alaluokka	Yläluokka
Kaksivuorotyön aiheuttamat rajalliset voimavarat	Vakituinen työsuhde	Työ
Kokopäivätyö		
Töiden, perheen ja koulun yhdistäminen	Töiden aikataulutus	
Työt ja niiden aikataulutus opintojen kanssa		

Taulukko 2. Esimerkki ala- ja yläluokan muodostumisesta.

5 Tulokset

Kyselyyn vastasi yhteensä 20 LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijaa, joilla opinnäytetyö on viivästynyt erinäisistä syistä. Kyselyn vastauksista ilmeni opinnäytetyötä viivästyttäviä tekijöitä, jotka jaoin eri teemoihin. Tutkimuksen tuloksiin on listattu keskeisimmät esiin nousseet tekijät opinnäytetyön viivästymisen kannalta. Opiskelijat kertoivat vastauksissaan useamman eri tekijän olevan syynä opinnäytetyön viivästymiselle. Vastauksissa opiskelijat kertoivat yleisimpien syiden olevan muun muassa työt opintojen aikana, opinnäytetyön ohjaus ja aikataulutus, etäopiskelu sekä tuki opinnäytetyön aikana. Tässä osiossa avaamme opinnäytetyötä viivästyttäviä tekijöitä, joita opiskelijat ovat kertoneet. Avaamme tutkimuksen tuloksia kuviossa 1.

Kuvio 1. Opinnäytetyöprosessiin vaikuttavia tekijöitä

Työ

Kyselyn vastauksissa ilmeni töiden ja perheen vaikutus opinnäytetyön viivästymiselle. Monella työt ovat pakollisia opiskelun ohella, koska on täysipäiväisessä työelämässä. Tämän lisäksi osalle työnteko on taloudellinen pakko opiskelun ohessa. Töiden takia monella ei ole enää energiaa opinnäytetyötä varten, vaan korkeintaan asioiden korjauksiin opinnäytetyössä, mutta tekstin tuottaminen on hyvin hankalaa.

Lisäksi töiden, perheen ja opiskeluiden yhteensovittaminen sekä kaiken tasapainottaminen oli osalle vastaajista hankalaa, minkä vuoksi opinnäytetyö on viivästynyt. Opiskelua myös vaikeutti osalla vastaajista kaksivuorotyöt ja yrittäjäyys. Tämän lisäksi opiskelua vaikeuttivat muut samanaikaiset kurssit ja mahdolliset työharjoittelut, jotka piti suorittaa töiden ohella.

”Itsellä vaikutti työnteko opintojen loppupuolella, kun oli taloudellisesti pakko.” V4

”Opintovapaa oli aivan ehdoton. Ehkä loma voisi toimia myös, jos malittaa sen käyttää oppariin.” V8

Myös opiskelijoiden taloudellinen tilanne nousi töiden ohella syyksi opinnäytetyön viivästy-
miselle. Lisäksi opiskelijoiden mielestä töiden ja koulun yhdistäminen on hankalaa. Eräs
vastaajista ehdottikin, että tällaisessa tilanteessa opintovapaa tai loma voisi auttaa opinnäy-
tetyön kirjoittamisessa.

Työn tekeminen opintojen ohella on joillekin taloudellinen pakko, mutta sen lisäksi kerryte-
tään työkokemusta, jotta työllistyminen on helpompaa valmistumisen jälkeen. Yksi vastaa-
jista kertoikin, että työt ja niiden aikataulutus opintojen kanssa viivästyttää opinnäytetyötä,
mutta työnteko on kuitenkin hyvä asia, sillä siitä saa jo opintojen aikana työkokemusta.

*”Työt ja niiden aikataulutus opintojen kanssa. Toki on hyvä, että saa jal-
kaa oven väliin opintojen aikana ja kartuttaa kokemusta mut se just hel-
posti viivästyttää oppariprosessin aloitusta.” V14*

Etäopiskelu

Kyselyn vastauksissa nousi esiin, että etänä opiskelu on ollut yhtenä tekijänä opinnäytetyön
viivästymisen kannalta. Etänä opiskelu mahdollistaa opiskelun missä tahansa, mutta opis-
kelun haittapuolena on se, että fyysistä vuorovaikutusta ei ole. Monet vastaajat toivat ilmi,
että etänä verkossa opiskelu ei ole kaikille soveltuva opiskelumuoto tästä syystä. Opiskeli-
jan täytyy itse ottaa paljon vastuuta omasta opiskelustaan, jotta opinnot menevät eteenpäin.

Vastauksissa ilmeni myös se, että opettajat ja ohjaajat saattavat jäädä etäiseksi verkko-
opinnoissa. Tämän takia myös avunpyytäminen on vaikeaa, sillä opiskelijat eivät välttä-
mättä tunne tarpeeksi hyvin heidän ohjaajiaan ja yhteydenpito toteutuu ainoastaan sähkö-
postin välityksellä.

*”Verkkototeutuksessa opettajat/ohjaajat jäivät liian kaukaiseksi. Heihin ei
ollut kontaktia, joten kynnys pyytää apua oli liian korkea.” V6*

Yksi vastaajista kertoi, että opinnäytetyöhön liittyvää ohjausta on saanut ainoastaan etäta-
paamisilla kaikkien muidenkin opiskelijoiden läsnä ollessa. Vastaja kertoi, että muiden läs-
näolo tuo paineita onnistumiseen, ja näin ollen ei uskalla kysyä useaan kertaan apua, jos
ei ymmärrä, mikä on ongelmana. Muiden opiskelijoiden läsnäolo etätapaamisissa saattaa
vaikuttaa negatiivisesti omaan oppimiseen, mikä voi viivästyttää opinnäytetyön tekemistä.

Aikataulut

Opinnäytetyön viivästymisen kannalta opiskelijat nostivat vastauksissaan esiin myös aika-
taulutuksen. Vastauksissa tulee ilmi, että opiskelijat kokivat haastavaksi sen, millä aika-
taululla opinnäytetyötä on tarkoitus tehdä. Aikataulutusta myös vaikeuttaa opinnäytetyöpro-
sessin hahmottaminen ja se, mitä kaikkea opinnäytetyöhön liittyvää on suoritettava. Lisäksi
vastauksissa nostettiin esiin opinnäytetyön teon aikataulutuksen haasteellisuus yhdessä
muiden opintojen sekä perhe-elämän kanssa.

*”Aikataulut oli vaikeaa, kun ei osannut ymmärtää miten asiat kulkee.”
V6*

*”Perheellisenä ajanpuute, koska opinnäytetyön tekeminen vaatii aikaa ja
keskittymistä.” V11*

Opinnäytetyön kirjoittamisen aikataulutusta ei välttämättä helpota myöskään tietoisuus
siitä, mitä pitää tehdä tai tarkka suunnittelu, milloin opinnäytetyötä tekee. Usein ulkoiset
tekijät viivästyttävät opinnäytetyön tekemistä. Suurimpana haasteena opinnäytetyön aika-
taulutukselle opiskelijat nostivat esiin työelämään liittyvät syyt. Yksi vastaajista mainitsi
myös olevansa yrittäjä, joten opinnäytetyön aikataulutusta ei onnistunutkaan, vaikka oli tehnyt
suunnitelman kirjoittaa opinnäytetyötä tunnin päivässä.

*”Syksyllä 2023 asetin tavoitteeksi kirjoittaa ”tunnin päivässä”, mutta se jäi
työkiireiden keskellä (olen yrittäjä).” V17*

Monesti työt voivat mennä opiskelun edelle ja varsinkin yrittäjänä voi joutua tekemään to-
della pitkiä päiviä ja sen jälkeen hyvän tekstin tuottaminen on hankalaa. Vaikka tavoite olisi
pieni, sen suorittaminen voi olla hankalaa töiden ohella. Yrittäjänä myös yllättävät käännteet
voivat aiheuttaa opiskelun sivuttamisen.

Vastauksissa nousi myös esiin se, että opinnäytetyöprosessi alkaa liian myöhään, jolloin
opinnäytetyön tekemiseen on liian kiire aikataulu. Yksi vastaajista kertoi, että opinnäytetyö-

prosessi etenee myös todella nopeasti ja opinnäytetyön aihe täytyy olla valmiina kuukauden sisällä prosessin alkamisesta. Opinnäytetyön aikataulutusta hankaloitti myös se, että opinnäytetyö sijoittuu opintojen loppuvaiheeseen, jolloin muita kursseja ei ole enää jäljellä.

”Omalla kohdallani huomasin, että viimeisen kurssin jälkeen tuli tunne, että koulu loppui, vaikka opinnäytetyö olikin ihan alkuvaiheessa. Opinnäytetyön deadline olisi ollut minulle hyvä.” V18

Viivästynyt opinnäytetyö

Monella vastaajista opinnäytetyö on viivästynyt eri syiden takia. Kyselystä ilmenee, että opinnäytetyö olisi valmistunut monella vastaajista aikaisemmin, jos samaan aikaan ei olisi ollut paljon muutakin meneillään. Työn, perheen ja koulun yhdistäminen opintoihin on useimmiten raskasta. Yksi vastaajista kertoi, että opinnäytteen tekemiseen olisi tarvinnut tietyn palautuspäivän. Tästä syystä opinnäytetyön tekeminen viivästyy, koska täytyy itse määritellä aikataulu, jossa opinnäytetyön tekee.

Vastauksissa ilmeni, että osa vastaajista on jättänyt opinnot tauolle opinnäytetyön takia. Opintojen keskeyttämisen syiksi opiskelijat mainitsivat opinnäytetyön aiheuttaman ahdistuksen sekä avun puutteen.

”Kun heräsin avuntarpeeseen, olin jo täysin kyllästynyt ja jätin koko opinnot tauolle. Tämä johtui 90 % opinnäytetyöhön liittyvästä ahdistuksesta ja huonommuuden tunteesta.” V7

”Ahdistus opinnäytetyöstä ja sen etenemättömyydestä sai jättämään koko koulun kesken.” V6

Avunpyytäminen voi olla vaikeaa, ja yksin selviytyminen tämänkokoisesta urakasta on hankalaa. Yksi vastaajista myös kertoi, että on lykännyt kirjoittamista kaikilla eri verukkeilla. Joillekin sopii yksin tekeminen, mutta usein parista tai ryhmästä, jossa tekee opinnäytetyötä, saa motivaatiota tekemiseen, kuten yksi vastaajista kertoi.

Toisaalta taas opiskelijan motivaation puute on ollut yhtenä syynä opinnäytetyön viivästymiseen. Useat vastaajat kertoivat, että opiskelijan oma motivaatio opinnäytetyön kirjoittamiseen on ollut merkittävässä roolissa opinnäytetyön viivästymisen kannalta. Yksi vastaaja kuitenkin kertoi, että on pystynyt puhumaan avoimesti omasta motivaation puutteesta opinnäytetyön kirjoittamisen suhteen. Tässä tilanteessa tutoropettaja ja ohjaaja ovat vastaajan mukaan kyselleet kuulumisia ja tilannepäivityksiä opinnäytetyöstä.

Eräs vastaaja toi esiin, että korona-aika pahensi entisestään hänen mielenterveysongelmiin ja opinnäytetyön tekeminen on ollut tämän jälkeen vaikeaa. Vastaaja kertoi, että hän ei uskalla enää tässä tilanteessa pyytää apua keneltäkään, mikä johtaa opinnäytetyön viivästymiseen.

Vastauksissa nousi esiin, että opinnäytetyöprosessin ohjeistus tulisi olla selkeämpää alusta alkaen. Yksi vastaaja kertoi, että merkittävässä roolissa opinnäytetyön viivästymisen kannalta on ohjeistuksen puute niin opinnäytetyön sisällön kuin myös rakenteenkin kannalta. Vastaaja nosti esiin, että ohjeistuksen tulisi alkaa tarpeeksi ajoissa jo ennen varsinaisen kirjoittamisprossin aloittamista.

”Vajavainen ohjeistus ja ohjaaminen vaikuttavat varmasti paljon opinnäytetyön viivästymiseen monen kohdalla.” V13

Opiskelijat toivat vastauksissaan esiin myös sen, että opinnäytetyöprosessiin liittyvät asiat voisivat olla yhdellä ja samalla Moodle-alustalla, sillä monta eri alustaa helposti sekavoittaa tekemistä. Opiskelijat kertoivat, että erinäisiä Moodle-alustoja oli liian monia, joten ne helposti hukkuivat muiden opintojaksojen joukkoon.

Tuki

Kysyimme kyselyssä mitä eri tuen muotoja opiskelijat ovat saaneet opinnäytetyöprosessin aikana ja monet opiskelijat toivatkin vastauksissaan esiin useampia erilaisia tuen muotoja. Monelle tuen muoto opinnäyteprosessin aikana oli ohjaajan antama tuki ja apu opinnäytetyöstä, kuten korjaukset ja ehdotukset sekä miten jatkaa opinnäytetyötä eteenpäin. Tukea oli osa saanut kommunikoimalla ohjaajan kanssa opinnäytetyöstä. Tukea ja kannustusta oli annettu eri vaiheissa opinnäyteprosessia ohjaajilta, niin suunnittelu- kuin toteutusvaiheessa, esimerkiksi tavoitteiden sekä opinnäytetyön aiheen miettimiseen. Ohjaajilta oli myös saanut tukea ja apua omiin epävarmuuksiin prosessin aikana. Kyselyn vastauksissa tuli esiin useamman opiskelijan kokemus siitä, että ohjaajilta oli voinut kysyä apua ja saada sitä tarvittaessa prosessin aikana.

Vastauksissa silti ilmeni, että osa olisi tarvinnut enemmän tukea ja apua prosessin aikana, mutta ohjaaja ei ollut saatavilla tai ohjaaja oli hyvin vastahakoinen avunpyyntöihin. Tämän lisäksi osalla ei ollut vain uskallusta pyytää enempää tukea, mitä alun perin annettiin. Kyselyssä ilmeni myös tuen saaminen pelkästään sähköpostitse, mikä ei tuonut aina riittävää tuen tunnetta opiskelijalle tai tuki pysyi opinnäytetyössä eikä tukea saanut itselleen, jos tuntuu, että tarvitsi enemmän tukea.

”Oma tutor opettaja antoi tukea ja kannusti kun laitoin hänelle viestiä muidenkin opintojen viivästymisestä, mutta muuten tuki on ollut mielestäni heikkoa.” V6

Kyselyssä ilmeni, että osa opiskelijoista kokivat tuen saamisen vaikeaksi opinnäytetyöohjaajalta. Vastauksissa mainittiin myös muita tuen muotoja, kuten tuen saaminen tutoropettajalta sekä omalta opinnäytetyöryhmältä ja luokkakavereilta. Yksi vastaajista kertoi, että sai riittävää tukea opinnäytetyöprosessissa opiskelukavereiltaan, joiden kanssa teki opinnäytetyötä.

”Tein opinnäytetyötä kolmen hengen ryhmässä, joten koin että heiltä tekemiseen sai tukea.” V11

Ohjaus

Kysyimme myös kyselyssä opiskelijoiden mielipidettä opinnäytetyön ohjauksesta. Opiskelijat vastasivat kysymyksiin, keneltä ohjausta on saatu ja millaista ohjaus on ollut. Vastauksista tulee ilmi, että opiskelijat olivat saaneet ohjausta muun muassa opinnäytetyöohjaajalta, tutoropettajalta, koulupsykologilta sekä kielenhuollon opettajalta. Kysymykseen millaista ohjausta opiskelijat olivat saaneet, tuli erinäisiä vastauksia. Opiskelijoiden mielipiteet ohjauksesta ja ohjauksen tasosta jakautuvat vastauksissa huomattavasti.

Opiskelijat listasivat saaneensa ohjausta opinnäytetyöohjaajalta valmiiseen tekstiin, jolloin korostettiin korjaus- ja lisäysehdotuksia opinnäytetyölle. Koulupsykologi on puolestaan auttanut opiskelijoita opinnäytetyöprosessin vaikeuksien kanssa.

”Ohjaajalta ohjausta valmiiseen tekstiin, korjauksia, lisäysehdotuksia ym. Tekemisen vaikeuteen liittyen osallistuin koulupsykologien vetämiin keskusteluihin.” V8

”Ohjausta on tullut vain opinnäytetyön ohjaajalta ja häneltäkin vain pyydettäessä. Palaute on ollut lähinnä virheiden esiin nostamista enkä koe, että olisin saanut häneltä kannustavaa ohjausta.” V4

Näiden lisäksi opiskelijat kertoivat, että ovat saaneet ohjausta opinnäytetyön suunnitteluun sekä aiheen rajaamiseen. Osa opiskelijoista olivat saaneet myös konkreettisia esimerkkejä, kuinka opinnäytetyötä voisi kehittää halutun arvosanan tasoiseksi. Tällaiset ohjauksen muodot koettiin erittäin positiivisiksi.

”Ohjaus on ollut suullista ja opinnäytetyön aihetta oikeaan suuntaan ohjaavaa. Opettaja on myös antanut konkreettisia esimerkkejä, miten opinnäytetyötämme tulisi muuttaa tavoitearvosanamme mukaiseksi.” V13

Opiskelijoilla jakaantuivat mielipiteet myös siitä, miten ja millaisissa tilanteissa ohjauspala-
verit tapahtuivat. Monet kokivat etäohjauksen hankalaksi ja itselleen sopimattomaksi. Opiskelijat olisivat toivoneet myös enemmän ohjaustapaamisia opinnäytetyöohjaajan kanssa sekä ohjausta myös Teamsin ulkopuolella. Monet opiskelijoista kertoivat myös, että kommunikaatio ohjaajan kanssa oli hankalaa, koska kommunikaatiota oli pääsääntöisesti vain sähköpostin välityksellä.

”Mielestäni ohjaus opinnäytetyön suunnitelma vaiheessa on ollut erittäin heikkoa, ohjausta on saanut vain teams tunneilla.” V5

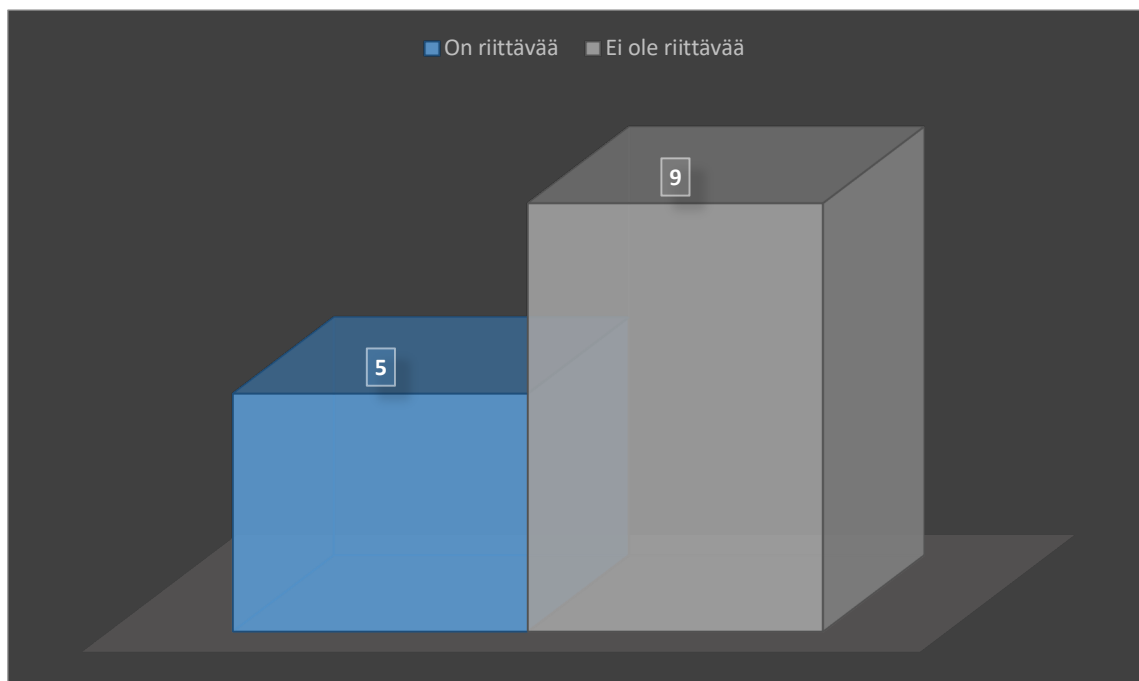
”Välillä joutui odottamaan ohjaajan sähköpostia pitkään ja aika kävi vähiin. Tämä vaati myös paljon itseohjaamista ja omatoimisuutta.” V16

Näiden lisäksi kysyimme, että onko opiskelijoiden mielestä ohjaus ollut riittävää opinnäytetyöprosessin aikana. Kyselyyn vastasi yhteensä 20 opiskelijaa, joista 5 kertoi olleensa tyytyväisiä ohjauksen riittävyyteen (kuvio 2). Tyytyväisyyttä opiskelijat perustelivat vastauksiinsa muun muassa laadukkaalla sekä opinnäytetyötä oikeaan suuntaan ohjaavalla ohjauksella.

”Oppariprosessin aikana sain ohjausta oppariohjaajaltani. Koin ohjauksen riittäväksi, sain ohjaajaltani hyviä kehittämisideoita.” V15

Kyselyyn vastanneista 9 ilmaisi ohjauksen olleen riittämätöntä (kuvio 2). Tyytymättömyyttä ohjaukseen opiskelijat perustelivat muun muassa sillä, että opinnäytetyöohjaajan kanssa tapaamisia on liian vähän. Lisäksi muutamat opiskelijat toivat ilmi opinnäytetyöprosessin sekavuuden, epäselkeät ohjeet ja kommunikaation vaikeuden, kun ohjaajat eivät olleet ymmärtäneet opinnäytetyöhön liittyviä kysymyksiä.

”Ohjeet olleet epäselviä ja sitten taas, kun jotain oli korjattu taas tulee palaute, että se ei ole oikein...” V19

Kuvio 2. Vastanneiden jakauma ohjauksen riittävydestä

Opiskelijoiden mielipiteet jakaantuivat myös suunnittelu- ja toteutusvaiheen ohjauksen tasosta. Monet opiskelijoista kertoivat, että ohjauksen luonne oli muuttunut täysin opinnäytetyön suunnitteluvaiheen muuttuessa toteutusvaiheeksi. Suunnitteluvaiheessa opiskelijat olivat saaneet runsaasti ohjausta ja tukea suunnitelman tekemiseen, mutta toteutusvaiheeseen siirryttäessä opiskelijoista tuntui, että ohjausta ei enää saanut.

”Opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa ohjaajien tuki oli hyvä ja tietoa tarjolla rutkasti. Toteutusvaiheeseen siirryttäessä, jossa opinnäytetyötä ohjaava opettaja saadaan, muutti koko prosessin ja ohjauksen luonto muuttui täysin, joka vaikeutti opinnäytetyön tekoprosessia huomattavasti. Ohjaus käytännössä poistui kokonaan.” V9

Suunnitteluvaiheen ohjauksessa opiskelijat korostivat myös erilaisia luentoja ja tehtäviä, jotka helpottivat opinnäytetyöprosessin hahmottamista sekä suunnitelman tekemistä. Toteutusvaiheen ohjauksessa opiskelijat toivat esiin epäselkeät ohjeistukset ja tuen puutteen.

Erään opiskelijan vastaus toteutusvaiheen ohjauksesta kuitenkin poikkesi muista vastauksista. Opiskelija oli saanut varsin laadukasta ja kattavaa ohjausta koko toteutusvaiheen ajan.

”Opinnäytetyöprosessin aikana, varsinkin toteuttamisvaiheessa olen saanut tukea ja apua opinnäytetyöohjaajaltani. Toteutusvaiheen ohjaaja

auttoi etenemään pala kerrallaan, ja sovittiin yhdessä monia tapaamisia jokaisen palan jälkeen.” V12

Eräs opiskelija mainitsi myös suunnitteluvaiheen ohjauksen olleen mielestään heikkoa. Opiskelija perusteli vastaustaan etäohjauksella ja muiden opiskelijoiden kanssa käytävillä Teams-palaverilla, jotka luovat paineita kysyä neuvoja omaan opinnäytetyöhön. Muuta ohjausta opiskelija ei ollut saanut opinnäytetyöprosessin aikana.

Vastauksissa korostuu myös opinnäytetyöohjaajien vaihtelevuus eri vaiheiden aikana. Opiskelijat kokevat saaneensa ristiriitaisia ohjeistuksia eri opettajilta, mikä sekoittaa opinnäytetyöprosessin kulkua.

6 Yhteenveto ja pohdinta

6.1 Arviointi ja johtopäätökset

Opinnäytetyössä selvitettiin LAB-ammattikorkeakoulussa opiskelevien henkilöiden kokemuksia opinnäytetyöprosessista. Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään syitä, minkä takia opiskelijat eivät saa opinnäytetyötä valmiiksi määräajassa.

Töiden tekeminen opintojen ohella aiheutti monella kyselyyn vastanneella opinnäytetyön viivästyistä. Joillekin työt ovat välttämätön osa arkea, eikä aikaa ja voimia aina riitä opinnäytetyön tekemiseen. Tämä edellyttää hyvää tasapainottelua ja omien kykyjen tiedostamista. Kaikilla ei ole mahdollisuutta opintovapaisiin, kuten eräs kyselyyn vastannutkin kertoi, että opintovapaa olisi ainoa keino saada opinnäytetyö valmiiksi. Toisilla voi olla yritys, joka pitää heidät kiireisenä päivittäin, mikä vaikeuttaa opinnäytetyön tekemistä entisestään. Vaikka tavoitteena olisi tehdä opinnäytetyötä tunnin päivässä, voi tämän toteuttaminen olla mahdotonta.

Etäopiskelu aiheutti haasteita osalle opiskelijoista opinnäytetyöprosessin aikana. Etäopiskelun tuomat ongelmat, kuten kaukaiseksi jäänyt tuki ja ohjaus, vaikeuttivat opiskelijoiden etenemistä opinnäytetyöprosessissa. Monet vastaajista kaipasivat ohjausta muualla kuin Teamsin välityksellä. Etäopiskelun takia opiskelijat kokivat, että ohjaajat jäivät etäisiksi. Viestintä pelkkien sähköpostien tai opinnäytetyötä koskevien kommenttien kautta oli osalle riittämätöntä, vaikka toiset pitivät sitä toimivampana ratkaisuna. Etäopiskelussa vastuu omasta työskentelystä kasvaa ja avun pyytäminen on vaikeampaa, koska ei tunne välttämättä ohjaajaa tarpeeksi hyvin. Osa kyselyyn vastanneista mainitsikin, että apua olisi voinut pyytää ainoastaan kaikkien muiden opiskelijoiden läsnä ollessa ohjaajalta. Tällöin opiskelijalle voi syntyä paine kysyä lisäapua suoritukseen, jonka vuoksi opiskelija saattaa olla kysymättä apua.

Covid-19-pandemian aikana etäopiskeluun liittyvistä tutkimuksista löytyy samankaltaisuuksia tämän opinnäytetyön tutkimuksen kanssa. Tutkimuksessa tuotiin esiin opiskelijoiden kokemus siitä, että joutuu selviytymään yksin opintojen parissa. Opiskelijat toivatkin esiin, että tuen ja ohjauksen saaminen oli hankalaa etäopiskelun vuoksi. Useammalla opiskelijalla etäopiskelu oli myös suoraan verrannollinen aikataulutukseen, sillä töiden, vapaa-ajan ja opintojen raha hämärtyi etäopiskelun myötä. (Rissanen 2021, 36.)

Monet vastaajat mainitsivat aikataulutuksen syynä opinnäytetyön viivästyiselle. Opinnäytetyön aikataulu on tiivis ja sisältää monia vaiheita, mikä vaikeuttaa opiskelijoiden kykyä hahmottaa koko prosessia. Opinnäytetyön aikatauluttaminen perhe-elämän ja muiden opintojen kanssa on erittäin haastavaa. Työelämä oli suurin opinnäytetyön viivästyksen

aiheuttaja. Monilla opiskelijoilla työt menevät opintojen edelle ja joillakin voi olla oma yritys, joka tuo lisäpaineita. Lisäksi vastauksissa ilmeni ongelmaksi myöhäinen aikataulutus opinnäyteprosessille. Kuukauden kuluessa prosessin alkamisesta pitäisi olla aihe valittuna opinnäytetyölle, mutta samalla kaikki muut opintojaksot tehtynä. Tämä aiheuttaa sen, että opiskelijat tuntevat koulun loppuneen, vaikka opinnäytetyö on vasta alussa.

Opinnäytetyöprosessissa tarvitaan monenlaista tukea ja monilla tuen puute aiheuttaa opinnäytetyön viivästymistä. Tuen muotoja on useita opinnäytetyöprosessin aikana, kuten ohjaajan antama tuki ja kommunikointi ohjaajan kanssa. Ohjaajalta saadut korjausehdotukset ja kannustukset ovat myös merkittävä osa tuen saamista. Tuen tarve ja määrä vaihtelevat opiskelijakohtaisesti. Osa tarvitsee enemmän tukea, mutta pelko avun pyytämisestä tai ohjaajan tavoittamattomuus voivat johtaa siihen, että opiskelija kokee tuen riittämättömäksi. Vastauksissa myös ilmeni, että omasta ryhmästä, jossa tekee opinnäytetyötä, saa tarvitsemansa tuen opinnäytetyön tekemiseen.

Alaniskan (2024) tutkimus osoitti, että vertaisoppiminen on mielekäs ja hyödyllinen oppimistapa korkeakoulussa. Vertaisoppiminen tarkoittaa opiskelijoiden opiskelua pienryhmässä, jossa ei ole opettajaa. Tutkimuksessa ilmeni, että vertaisoppimisen pedagoginen käytäntö, jossa opiskelijat työskentelevät yhdessä, tukee opiskelijoita opintojen etenemisessä, oppimisessa, työelämätaidoissa ja sitoutumisessa opintoihin.

Tuen lisäksi ohjaus on ollut vastauksissa merkittävässä roolissa. Vastaajat kertoivat, että ohjausta prosessin aikana on tullut opinnäytetyön ohjaajalta, kielenhuollon opettajalta, tutoropettajalta ja koulupsykologilta. Ohjauksen taso ja kokemukset vaihtelivat huomattavasti opiskelijoiden välillä. Opinnäytetyöohjaaja tarjosi lisäys- ja korjausehdotuksia sekä apua opinnäytetyön suunnittelussa, kun taas koulupsykologi auttoi opiskelijoita selviämään prosessin aikana ilmenneistä vaikeuksista. Monet vastaajat pitivät etäohjausta epämieluisana ja vastaajat toivoivat enemmän tapaamisia kasvatustien, pelkän sähköpostiviestien sijaan. Kysyimme kyselyssä myös opiskelijoiden mielipidettä ohjauksen riittävydestä. Vastaukset jakautuivat, sillä osa koki ohjauksen riittäväksi ja hyödylliseksi, kun taas toiset pitivät sitä riittämättömänä.

6.2 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) on kehittänyt yhdessä suomalaisen tiedeyhteisön kanssa ohjeen hyvästä tieteellisesti käytännöstä (HTK) sekä menettelytavat loukkausepäilyjen käsittelyä varten. HTK-ohjeen tarkoituksena on edistää hyvää tieteellistä toimintaa ja ehkäistä tieteellistä epärehellisyttä. Opinnäytetyötä tehtäessä noudatimme HTK-ohjetta. Tutkimusta tehtäessä on oltava huolellinen, rehellinen ja luotettava. Kunnioitamme

opinnäytetyössämme muiden tutkijoiden työtä viittaamalla heidän julkaisuihinsa asianmukaisella tavalla. Vastuu tämän ohjeen noudattamisesta on ensisijaisesti opinnäytetyön tekijöillä. Opinnäytetyö tarkastetaan plagiaatin tunnistusjärjestelmässä ja julkaistaan Theseuksessa, missä se on kaikkien saatavilla. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023a.)

Hyvä tieteellinen käytäntö ohjaa opinnäytetyön eettistä ja luotettavaa tutkimusta. Perusperiaatteita hyvässä tieteellisessä käytännössä ovat luotettavuus, arvostus, vastuunkanto sekä rehellisyys. Hyvä tieteellinen käytäntö perustuu erilaisista menettelytavoista, joilla pyritään huolehtimaan siitä, että tieteellinen käytäntö toteutuu koko opinnäytetyöprosessin ajan. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023b, 11.)

Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu opinnäytetyössä tutkittavan asian huolellinen suunnittelu, toteutus ja dokumentointi. Opinnäytetyössä tehtävässä tutkimuksessa otetaan huomioon myös aiempi tutkittu tieto sekä noudatetaan tutkimuksessa tietosuojalainsäädäntöä ja luottamuksellisuutta sekä sovitaan ennen aineiston keruuta, kuinka kerättyä aineistoa säilytetään ja käsitellään. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023b, 13.)

Menettelytapoja hyvässä tieteellisessä käytännössä ovat esimerkiksi eettisyys ja ennakointi. Hyvässä tieteellisessä käytännössä pyritään huolehtimaan opinnäytetyöprosessissa tarvittavista tutkimusluvista ja suostumuksista ennen tutkimuksen aloittamista. Hyvässä tieteellisessä käytännössä tulee varmistaa, ettei tutkimus aiheuta tutkittaville henkilöille vahinkoa tai vaaranna terveyttä ja turvallisuutta. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023b, 13.)

Tuomi ja Sarajärvi (2018, 305–309) korostavat, että laadullisen tutkimuksen luotettavuutta ei voida arvioida yksiselitteisesti, mutta sitä voidaan tarkastella monista eri näkökulmista. Tutkimusta arvioidaan kokonaisuutena ja tutkijana on tärkeää huomioida seuraavia asioita. Tutkimuksen tarkoitus ja kohde, mitä olet tutkimassa ja miksi. Tutkijan on myös pohdittava omaa sitoumusta tutkimukseen. Tutkijan on myös tuotava ilmi, miten aineisto kerättiin, millä perusteella tutkimuksen tiedonantajat valittiin, tutkimuksen kesto, aineiston analyysi sekä tutkimuksen raportointi. Tutkijana on annettava kaikenkattava selitys aineiston kokoamisesta ja analysoinnista. Lyhyesti sanottuna tutkijan on tarjottava lukijoille riittävästi tietoa siitä, miten tutkimus on suoritettu, jotta lukijat voivat arvioida tuloksia. Raportoinnin tulee olla tarkka kuvaus tutkimusprosessista ja tutkitusta ilmiöstä.

Opinnäytetyöhön liittyvää tutkimuslupaa haimme 18.1.2024 LAB-ammattikorkeakoulun hyvinvointiyksikön yksikönjohtajalta. Hyväksytyt tutkimuslupan aiheellemme saimme 19.1.2024. Käytimme aineistonkeräyksen alustana Webropol-kyselyä. Kyselyyn (liite 2) liitimme saatekirjeen (liite 1) sekä tietosuojailmoituksen (liite 3). Saatekirje liitettiin kyselyn alkuun. Saatekirjeessä kerrottiin opinnäytetyön aiheesta ja tarkoituksesta, hyödynnettävyydestä, tekijöistä, vastausten keräysajasta ja vapaaehtoisuudesta kyselyn osallistumiseen.

Kyselyn alussa varmistimme vastaajilta suostumuksen osallistua opinnäytetyön aineiston keräämiseen sekä henkilötietojen käsittelyyn tietosuojailmoituksessa mainitulla tavalla. Suostumuslomakkeen yhteyteen oli liitetty linkki tietosuojailmoitukseen. Tämän jälkeen vastaajilta varmistettiin halukkuus osallistua kyselyyn. Kaikki vastaajat antoivat suostumuksensa kyselyyn. Kyselyn vastauksia säilytettiin opinnäytetyön tekijöiden tietokoneilla. Opinnäytetyön tekijöillä on ainoastaan ollut pääsy kyselyn vastauksiin. Kyselyn vastauksia säilytetään opinnäytetyön julkaisemiseen saakka.

6.3 Jatkokehittämisideat

Opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää esimerkiksi silloin, kun halutaan kehittää opinnäytetyöprosessin ohjausmenetelmiä. Tuloksilla voidaan kartoittaa erilaisia tuen muotoja, joita opiskelijat tarvitsevat prosessin aikana. Tulosten hyödyntämisellä voitaisiin ennalta ehkäistä opinnäytetyön viivästymistä. Tuloksia voitaisiin hyödyntää myös opinnäytetyön ohjeistuksessa, jotta opiskelijoille saataisiin selkeät ohjeet opinnäytetyöprosessista sekä mitä kaikkea muuta opinnäytetyöprosessiin kuuluu. Tulosten avulla voitaisiin yksinkertaistaa opinnäytetyöhön liittyviä Moodle-alustoja ja selvittää jatkossa tarkemmin opiskelijoiden mieltymyksiä alustasta. Olisi hyvä luoda selkeämpi alusta, jolta opiskelijat löytäisivät kaikki opinnäytetyöhön liittyvät tehtävät helposti.

Opinnäytetyön tuloksia voitaisiin jatkossa tarkastella myös eri koulutusalojen tiimoilta. Tällöin aihetta voitaisiin rajata tarkemmin ja saadaan yksityiskohtaisempaa tietoa, millaisena opinnäytetyöprosessi näyttäytyy eri aloilla. Opinnäytetyöprosessia voitaisiin kehittää entisestään eri koulutusaloilla, kun tiedetään, minkälaisena se näyttäytyy tutkimuksen tulosten perusteella.

Vertailtavaa tulosta voitaisiin saada esimerkiksi, jos opinnäytetyö tehtäisiin opetushenkilöstön näkökulmasta ja selvitettäisiin opetushenkilöstön näkökulmaa opinnäytetyön ohjauksesta. Tällöin voitaisiin kartoittaa, millaisena opinnäytetyöprosessi näyttäytyy esimerkiksi opinnäytetyön ohjaajille, tutoropettajille sekä opinto-ohjaajille. Tällä tavoin opinnäytetyöprosessia voitaisiin yhtenäistää, kun tiedetään opiskelijoiden ja opetushenkilöstön näkökulmaa prosessista.

Lähteet

Ahonen, S. 2023. Opinnäyte jumissa: Mitä tehdä kun opinnäyte ei etene. Tampere: Vastapaino.

Aho, S., Hynninen, S-M., Karhunen, H. & Vanttaja, M. 2012. Opiskeluaikainen työssäkäynti ja sen vaikutukset. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 26/2012. Työ- ja elinkeinoministeriö. Viitattu 27.2.2024. Saatavissa <https://tem.fi/documents/1410877/3342347/Opiskeluaikainen+työssäkäynti+ja+sen+vaikutukset+14062012.pdf>

Alaniska, H. 2024. Formaali vastavuoroinen vertaisoppiminen korkeakoulussa. Kasvatustieteellinen kehittämistutkimus. Lapin yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Viitattu 19.5.2024. Saatavissa <https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/65800/978-952-337-398-3.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

Ammattikorkeakouluun 2024. Ammattikorkeakoulututkinto. Viitattu 18.3.2024. Saatavissa <https://www.ammattikorkeakouluun.fi/opiskelu/#>

Ammattikorkeakouluopinnot. 2021. Opinnäytetyö. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.ammattikorkeakouluopinnot.fi/opinnaytetyo-8082>

Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. 2020. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 17.2.2024. Saatavissa <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINNÄYTETÖIDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>

Brophy, J. 2004. Motivating Students to Learn. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Inc, 249–250.

Erkkilä, M. & Hämäläinen, I. 2022. Korkeakouluopiskelijoiden tuen tarpeet ja korkeakoulujen rooli opiskelijahyvinvoinnin edistäjänä. ”Kahdenkeskisissä keskusteluissa hyväksyväällä läsnäololla on suuri merkitys, siinäkin voi välittyä viesti: nyt ei tarvitse suorittaa”. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 5.5.2024. Saatavissa <https://www.diak.fi/wp-content/uploads/2022/09/ErkkilaHamalainen.pdf>

Honkanen, E. 2023. Oppimisvaikeudet voitetaan yhdessä – siihen tarvitaan tukea ja motivaatiota. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Viitattu 12.3.2024. Saatavissa <https://signals.fi/kategoria/opiskelu/oppimisvaikeudet-voitetaan-yhdessa-siihen-tarvitaan-tukea-ja-motivaatiota/#922291d1>

Juhila, K. 2021. Etnographia. Teoksessa Vuori, J. (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Viitattu 6.4.2024. Saatavissa <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/>

Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2021. Laadullinen tutkimus. Viitattu 17.2.2024. Saatavissa <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>

Kansaneläkelaitos. 2024a. Opiskelijan omat tulot. Viitattu 27.2.2024. Saatavissa <https://www.kela.fi/opintotuki-omat-tulot>

Kansaneläkelaitos. 2024b. Yleinen asumistuki. Viitattu 5.3.2024. Saatavissa <https://www.kela.fi/yleinen-asumistuki>

Korkeakouluopiskelijat. 2024. Mielenterveys ja hyvinvointi. Viitattu 27.2.2024. Saatavissa <https://korkeakouluopiskelijat.fi/mielenterveys-ja-hyvinvointi/>

Korkeamäki, J., Parkkila M. & Poutiainen, E. 2023. Toisen ja korkea-asteen opiskelijoiden mielenterveysongelmien yhteys koettuun opintosuoriutumiseen, sosiaaliseen hyvinvointiin sekä tuen hakemiseen ja saamiseen. Sosiaali- ja terveysturvan raportteja 26. Helsinki: Kela. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/40321884-d44e-4322-af55-2a1b291978c9/content>

LAB-ammattikorkeakoulu. 2023. Opinnäytetyön ohje (1.9.2023). Ammattikorkeakoulututkinto. Viitattu 17.2.2024. Saatavissa https://elab.lab.fi/sites/default/files/category-page/2023-09/LAB_opinnäytetyö_ohje_AMK_030923_PÄIVITETTY.pdf

LAB-ammattikorkeakoulu. 2024a. Tietoa LAB-ammattikorkeakoulusta. Viitattu 17.2.2024. Saatavissa <https://elab.lab.fi/fi/tietoa-lab-ammattikorkeakoulusta>

LAB-ammattikorkeakoulu. 2024b. Opiskelijoiden ohjaus. Opinto-ohjaajat. Viitattu 17.2.2024. Saatavissa <https://elab.lab.fi/fi/opintojen-ohjaus-palvelut/opiskelijoiden-ohjaus>

LAB-ammattikorkeakoulu Oy. 2022. Tilinpäätös ja toimintakertomus 31.12.2022. Viitattu 2.4.2024. Saatavissa https://lab.fi/sites/default/files/2024-03/LAB_Tilinpäätös_2022.pdf

LAB-ammattikorkeakoulu Oy. 2023. Tilinpäätös ja toimintakertomus 31.12.2023. Viitattu 19.5.2024. Saatavissa <https://lab.fi/sites/default/files/2024-04/LAB%20Tilinpäätös%202023.pdf>

Lederer, A., Hoban, M. & Lipson, S. 2020. More Than Inconvenienced: The Unique Needs of U.S. College Students During the COVID-19 Pandemic. *Health Education and Behaviour*, 14–19.

Määttä, E. 2022. Mielenterveys & raha. Tradenomiopiskelijat. Viitattu 17.2.2024. Saatavissa <https://www.tradenomi.fi/tradenomiopiskelijat/ajankohtaista/mielenterveys-raha/>

Naamanka, L., Ritola, M. & Kallio, V. (toim.) 2023. Hyvinvointia korkeakouluopiskelijoille – ratkaisuja opiskelijahyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 5.5.2024. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/815647/DIAK_Tyoelama33_saavutettava.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Nummenmaa, A. R. 2005. Ohjaus yliopiston oppimisympäristössä. Teoksessa Nummenmaa A. R., Lairio, M., Korhonen, V. & Eerola, S. (toim.) Tampere: Tampere University Press. Viitattu 24.4.2024. Saatavissa https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/68168/ohjaus_yliopiston_oppimisymparistoissa_2005.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2024. Korkeakoulutus. Viitattu 27.2.2024. Saatavissa <https://okm.fi/korkeakoulutus>

Opinvoimala. 2024a. Mielenterveys ja opiskelu. Viitattu 8.4.2024. Saatavissa <https://www.opinvoimala.fi/sivu/mielenterveys-ja-opiskelu>

Opinvoimala. 2024b. Yleistä opiskelumotivaatiosta – motivaatio hukassa? Viitattu 19.3.2024. Saatavissa <https://www.opinvoimala.fi/sivu/opiskelumotivaatio-yleista>

Opinvoimala. 2024c. Mistä opiskelumotivaatiossa on kyse? Viitattu 5.5.2024. Saatavissa <https://www.opinvoimala.fi/sivu/1.1-mista-opiskelumotivaatiossa-on-kyse>

Opinvoimala. 2024d. Sisäinen ja ulkoinen motivaatio. Viitattu 7.3.2024. Saatavissa <https://opinvoimala.fi/sivu/sisainen-ja-ulkoinen-motivaatio>

Opintopolku. 2024. Ammattikorkeakoulututkinnot. Viitattu 17.4.2024. Saatavissa <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/ammattikorkeakoulututkinnot>

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013.

Parker, S. 2007. *Human learning. An holistic approach*. London: Routledge.

Pehkonen, J. & Kauranen, T. 2012. Opinnäytetyö opiskelijan silmin. Saimaan ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 23. Viitattu 27.4.2023. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38456/Opinnaytetyo%20opiskelijan%20silmin%20_sahkoinen.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Peltonen, M. & Ruohotie, P. 1992. Oppimismotivaatio. Helsinki: Otava.

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus.

Rissanen, S. 2021. Etäopiskelun yhteys opiskelijoiden kokemaan opiskeluhyvinvointiin. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto. Viitattu 4.5.2024. Saatavissa <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/131447/RissanenSanni.pdf?sequence=2>

Ruohotie, P. 1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki: Edita.

Salmela-Aro, K. 2009. Opiskelu-uupumusmittari SBI-9 yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille. Helsinki: Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö.

Salmela-Aro, K. 2011. Opiskelu-uupumus ja -into. Teoksessa Kunttu, K., Komulainen, A., Makkonen, K., Pynnönen P. (toim.) Opiskeluterveys. Opiskeluyhteisöjen hyvinvoinnin sekä opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen. Helsinki: Duodecim.

Salmela-Aro, K. 2018. Motivaatio ja oppiminen kulkevat käsi kädessä. Teoksessa Salmela-Aro, K. (toim.) Motivaatio ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2021. Opiskeluterveydenhuollon opas 2021. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:14. Viitattu 22.4.2024. Saatavissa https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162957/STM_2021_14_J.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry. 2024. Viitattu 7.4.2024. Saatavissa <https://syl.fi/opiskelukyky/>

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2021. Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus KOTT. Viitattu 24.4.2024. Saatavissa <https://www.terveytemme.fi/kott/tulokset/index.html>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2023. Mielenterveyshäiriöt. Viitattu 27.2.2024. Saatavissa <https://thl.fi/aiheet/mielenterveys/mielenterveyshairiot>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2024. Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus KOTT. Tulosraportti. Viitattu 24.4.2024. Saatavissa <https://www.terveytemme.fi/kott/index.html>

Tilastokeskus. 2024. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden määrä jatkoi kasvuaan vuonna 2023. Viitattu 24.4.2024. Saatavissa <https://www.stat.fi/julkaisu/cln35ne7rakpr0cutwroh2nyp>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2023a. Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK). Viitattu 1.5.2024. Saatavissa <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanto-htk>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2023b. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa 2023. Helsinki: Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 2/2023, 11–13. Viitattu 17.2.2023. Saatavissa https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

UNESCO. 2024. What you need to know about higher education. Viitattu 27.4.2024. Saatavissa <https://www.unesco.org/en/higher-education/need-know>

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014.

Valtioneuvosto. 2021. Korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia, ohjausta ja opintojen etenemistä tuetaan erityisavustuksilla. Viitattu 5.5.2024. Saatavissa <https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/korkeakouluopiskelijoiden-hyvinvointia-ohjausta-ja-opintojen-etenemista-tue-taan-erityisavustuksilla>

Vanhanen-Nuutinen, L., Saari, J., Kotila H. & Mäki, K. 2018. Opintojen aikainen työssäkäynti – ongelma vai mahdollisuus ammattikorkeakouluopinnoissa? EUROSTUDENT VI -tutkimuksen artikkelisarja. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2018:10. Viitattu 19.3.2024. Saatavissa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160726/okm10.pdf>

Vehviläinen, S. 2014. Ongelmanratkaisua opinnäytteen äärellä – neuvot opinnäytteen ohjauksen vuorovaikutuksessa. Prologi: Puheviestinnän vuosikirja, 9–26. Viitattu 5.4.2024. Saatavissa <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/45282>

Vehviläinen, S. 2020. Ohjaustyön opas: Yhteistyössä kohti toimijuutta. Helsinki: Gaudeamus.

Versteeg, M. & Kappe, R. 2021. Resilience and Higher Education Support as Protective Factors for Student Academic Stress and Depression During Covid-19 in the Netherlands. Public Mental Health 9, 1–14.

Viitala, R. 2004. Henkilöstöjohtaminen. 4. painos. Helsinki: Edita.

Vipunen. 2024a. Ammattikorkeakouluopiskelijat. Viitattu 8.4.2024. Saatavissa https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulutuksen%20opiskelijat-%20näkökulma%20amk.xlsb

Vipunen. 2024b. Ammattikorkeakouluissa vähintään 55 opintopistettä suorittaneet. Viitattu 8.4.2024. Saatavissa https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Am-mattikorkeakoulutus%20-%20vähintään%2055%20op%20suorittaneet%20uusi%20-%20amk.xlsb

Vilka, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä. Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Vuori, J. 2021. Etnografia. Laadullinen sisällönanalyysi. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 17.2.2024. Saatavissa <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/laadullinen-sisallanalyysi/>

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS). 2022. Opiskelukyky. Viitattu 7.4.2024. Saatavissa <https://www.yths.fi/palvelut/opiskeluyhteisotyo/opiskelukyky/?cn-reloaded=1>

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS). 2024. Opiskeluterveydenhuollon palvelut. Viitattu 19.4.2024. Saatavissa <https://www.yths.fi/palvelut/opiskeluterveydenhuollon-palvelut/?cn-reloaded=1>

Liite 1. Saatekirje

Saatekirje

Hei LAB-ammattikorkeakoulun opiskelija!

Olemme Janette Raunio, Joni Ketola ja Jenni Vesivalo. Opiskelemme LAB-ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalalla sosionomeiksi. Teemme opinnäytetyötä aiheesta: Miksi opinnäytetyö ei valmistu. Opinnäytetyö valmistuu kevään 2024 aikana, ja se julkaistaan Theseuksessa.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää syitä, minkä takia opiskelijat eivät saa opinnäytetyötä valmiiksi. Selvitämme opinnäytetyössä opiskelijoiden näkökulmasta syitä opinnäytetyön viivästymiselle sekä millaista ohjausta ja tukea opiskelijat saavat opinnäytetyöprosessin aikana. Kyselymme on suunnattu kaikille LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoille, joiden opinnäytetyö on viivästynyt. Toivomme, että vastauksilla on positiivinen vaikutus opinnäytetyön ohjauksen kehittämiseen.

Opinnäytetyö toteutetaan kyselytutkimuksena. Emme kerää kyselyssä tunnistettavia henkilötietoja ja vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja vastaamisen voit halutessasi lopettaa missä vaiheessa tahansa. Vastaukset kerätään ainoastaan opinnäytetyötä varten. Kerättyjä vastauksia säilytämme **31.5.2024** saakka, jonka jälkeen tiedot hävitetään. Lähetettyä lomaketta ei voi enää perua. Arvostamme suuresti, jos sinulla olisi hetki aikaa vastata kyselyyn.

Kyselyyn voi vastata **3.3.2024** asti.

Yhteistyöstä kiittäen:

Janette Raunio

Joni Ketola

Jenni Vesivalo

Liite 2. Kyselylomake

1. Rastittamalla tämän kohdan annan suostumukseni osallistua edellä mainitun opinnäytetyön aineiston keräämiseen sekä suostumukseni henkilötietojeni käsittelyyn tietosuojailmoituksessa kerrotulla tavalla

- Kyllä
 En

Tallenna ja jatka myöhemmin

————— + Lisää kysymys + Lisää tekstiä/kuvia Lisää sivunvaihto —————

Edellinen

Seuraava

Lisää vaihtoehtoinen teksti tähän

SIVULTA 3

 Yhdistä sivut

2. Millaista ohjausta olet saanut opinnäytetyöprosessin aikana, ja koetko sen olleen riittävää? (Esimerkiksi opinnäytetyöohjaajilta, koulupsykologilta, tutoropettajilta tai muulta koulun henkilöstöltä)

3. Millaista tukea olet saanut opinnäytetyöprosessin aikana? (Oletko pystynyt puhumaan avoimesti omista vaikeuksista ja epävarmuuksista liittyen opinnäytetyöhön, ja saanut siihen tukea esimerkiksi opinnäytetyöohjaajalta?)

Tallenna ja jatka myöhemmin

————— + Lisää kysymys + Lisää tekstiä/kuvia Lisää sivunvaihto —————

4. Mitkä asiat ovat mielestäsi merkittävässä roolissa opinnäytetyön viivästymisen kannalta?

Tallenna ja jatka myöhemmin

————— + Lisää kysymys + Lisää tekstiä/kuvia Lisää sivunvaihto —————

5. Mitkä asiat koet haastavina opinnäytetyöprosessin aikana?

Liite 3. Tietosuojailmoitus

TUTKIMUSTA KOSKEVA

TIETOSUOJAILMOITUS

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679)

artiklat 13 ja 14

Laatimispäivämäärä: 11.12.2023

Ohje: Täytä ao. kohdat, laatikon alla olevasta sinisestä tekstistä löytyy ohjeistusta. Lähetä ilmoitus tutkimussuunnitelman mukana marjo-riitta.jarvinen@lut.fi

Mitä tarkoitusta varten henkilötietoja kerätään? / Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Keräämme tietoa Miksi opinnäytetyö ei valmistu? Opinnäytetyötä varten, jossa selvitämme syitä sille, miksi opinnäytetyö viivästyy. Tämän lisäksi selvitämme opiskelijoilta myös erilaisia tuen tarpeita ja muotoja, joita ovat saaneet opinnäytetyöprosessin aikana. Emme kerää henkilötietoja.

Mitä tietoja keräämme? / Tutkimusrekisterin tietosisältö

Emme kerää henkilötietoja. Keräämme tietoa tuen tarpeista ja muodoista opinnäytetyöprosessissa opiskelijoiden näkökulmasta sekä syitä, miksi opinnäytetyö on viivästynyt.

Millä perusteella keräämme tietoja? / Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Emme kerää henkilötietoja. Tietojen keruun perusteena on vastaajan suostumus.

Mistä kaikkialta henkilötietoja keräämme / Tietolähteet

Keräämme tietoa vain kyselyyn vastaajilta. Emme kerää henkilötietoja.

Kenelle tietoja siirretään? / Tietojen siirto tai luovuttaminen ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä tai luovuteta ulkopuolisille.

Minne tietoja siirretään? / Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä.

Kerättyjen tietojen turvallinen säilyttäminen / Rekisterin suojauksen periaatteet

Aineisto minimoidaan alusta alkaen, eli keräämme aineiston ilman turhia tunnistetietoja. Ilmoitamme saatekirjeessä, että emme kerää minkäänlaisia tunnistetietoja. Sattumalta ja vahingossa saadut tunnistetiedot anonymisoidaan heti poistamalla kaikki suorat ja epäsuorat tunnistetiedot kyselyn vastauksista. Kyselystä saatuja vastauksia säilytetään tietoturvallisella palvelimella, johon pääsy on ainoastaan opinnäytetyön tekijöillä.

Kuinka kauan kerättyä aineistoa säilytetään? / Tutkimusaineiston käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Aineistoa säilytetään 31.5.2024 saakka, jonka jälkeen tutkimusaineisto hävitetään.

Millaista päätöksentekoa? / Automatisoitu päätöksenteko

Aineistoa käsiteltäessä ei tapahdu automaattista päätöksentekoa.

Oikeutesi / Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa antamansa suostumus, milloin henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Tutkimuksen keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voidaan käyttää osana tutkimusaineistoja.

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietolainsäädäntöä.

Rekisteröidyllä on seuraavat EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiset oikeudet:

- a) Rekisteröidyn oikeus tarkistaa itseään koskevat tiedot.
- b) Rekisteröidyn oikeus tietojensa oikaisemiseen.
- c) Rekisteröidyn oikeus tietojensa poistamiseen. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta, jos tietojen käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten, jos oikeus tietojen poistamiseen estää tai suuresti vaikeuttaa henkilötietojen käsittelyä
- d) Rekisteröidyn oikeus tietojen rajoittamiseen.
- e) Rekisteröidyn oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle.

Tutkimusrekisterin tiedot

Opinnäytetyö: Miksi opinnäytetyö ei valmistu? Kertatutkimus. Tietoja säilytetään 31.5.2024 saakka.

Rekisterinpitäjän ja yhteyshenkilön tiedot

Janette Raunio, Jenni Vesivalo & Joni Ketola

Tutkimuksen suorittajat

Janette Raunio, Jenni Vesivalo & Joni Ketola